

Solidarnostni sklad EU
Poplave 2023 - Slovenija

**PRILOGA 3 – Podrobna razčlenitev škode po kategorijah, opis in
finančna tabela**

Ljubljana, 19 oktober 2023

KAZALO

1. INFRASTRUKTURA.....	4
1.1. VODOVODNI IN KANALIZACIJSKI SISTEMI	4
1.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	4
1.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	5
1.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	6
1.2. VODOTOKI IN POPLAVNA VARNOST	7
1.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo Data	7
1.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	7
1.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	9
1.3. ENERGETIKA	11
1.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	11
1.3.1. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	12
1.3.2. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	14
1.4. TELEKOMUNIKACIJE.....	16
1.4.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	16
1.4.1. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	18
1.4.2. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	19
1.5. PROMET	21
1.5.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	21
1.5.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	22
1.5.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	24
2. JAVNE STORITVE	26
2.1. ZDRAVSTVO	26
2.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	26
2.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	28
2.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	28
2.2. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	30
2.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	30
2.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	33
2.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	35
2.3. JAVNI SEKTOR - DRUGO.....	36
2.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	36
2.3.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	36
2.3.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	37
3. GOSPODARSTVO.....	39
3.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	39
3.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	39
3.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	41
4. KMETIJSTVO, RIBIŠTVO IN GOZDARSTVO.....	42
4.1. KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO	42
4.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	42
4.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	43
4.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	46
4.2. GOZDARSTVO	47
4.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	47
4.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	47
4.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	48

5. STANOVANJA	50
5.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	50
5.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	50
5.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	52
6. KULTURA	53
6.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	53
6.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	53
6.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	57
7. OKOLJE IN STABILNOST TAL	58
7.1. ZAVAROVANA OBMOČJA NARAVE	58
7.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	58
7.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	59
7.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	61
7.2. ONESNAŽENOST ZEMLJIN	63
7.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	63
7.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	64
7.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	65
7.3. STABILNOST TAL	67
7.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo.....	67
7.3.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov	67
7.3.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje.....	68
7.4. ČIŠČENJE	70
7.5. INTERVENCIJSKI STROŠKI	71
8. PREGLED UPRAVIČENIH STROŠKOV PO KATEGORIJAH	72
8.1. Povzetek	72
8.2. (A) Ponovna usposobitev infrastrukture in naprav na področju energetike, vode in odpadnih voda, telekomunikacij, prometa, zdravja, izobraževanja	73
8.3. (B) Zagotovitev začasne nastanitve in financiranja reševalnih služb za zadovoljitev potreb prizadetega prebivalstva.	75
8.4. (C) Zagotovitev preventivne infrastrukture in ukrepov za varstvo kulturne dediščine 76	
8.5. (D) Ureditev prizadetih območij, vključno z naravnimi predeli, po potrebi v skladu z ekosistemskimi pristopi, ter takojšnja obnova prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal.	77

1. INFRASTRUKTURA

1.1. VODOVODNI IN KANALIZACIJSKI SISTEMI

1.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

V Sloveniji je 212 občin. Vodovodni in kanalizacijski sistemi so bili najbolj prizadeti v 79 občin.

Tabela 1: Pregled vodnih in kanalizacijskih sistemov v najbolj prizadetih regijah

Število občin	Tip infrastrukture	Skupna dolžina [km]
79	Vodovodni sistemi	12.522
	Kanalizacijski sistemi	6.127
SKUPAJ		18.649

Oskrba s pitno vodo

Po podatkih Operativnega programa oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 je oskrba s pitno vodo kot obvezno občinsko gospodarsko javno službo varstva okolja na dan 5. 4. 2021 izvajalo 89 izvajalcev. Najpogostejša oblika izvajanja javne službe je javno podjetje (178), temu sledita koncesija (37) in režijski obrat (23), medtem ko za dva izvajalca javne službe glede na občino, ni podatka. 53 izvajalcev javne službe s pitno vodo oskrbuje le eno občino, 1 izvajalec s pitno vodo oskrbuje dvanajst občin, 1 izvajalec izvaja oskrbo s pitno vodo v šestnajstih občinah, medtem ko 1 izvajalec javne službe s pitno vodo oskrbuje kar devetnajst občin. Ostalih 33 izvajalcev javne službe s pitno vodo, oskrbuje od dve do osem občin.

Podatki za leto 2018, ki so jih poročale občine kažejo, da se več kot 92 % vseh prebivalcev v RS, za katere je bilo poročano oziroma prebivalcev, ki so kot stalno prijavljeni zavedeni v centralnem registru prebivalcev oskrbuje iz javnega vodovoda. Prav tako je iz podatkov razvidno, da je v RS 24 občin, v katerih se vsi prebivalci oskrbujejo iz javnega vodovoda, medtem ko imajo skoraj vse občine vsaj 50 % oskrbovanje prebivalcev iz javnega vodovoda.

Po podatkih Informacijskega sistema javnih služb varstva okolja za leto 2018 je v RS 561 javnih vodovodov, med njimi 6 takšnih, ki s pitno vodo oskrbujejo več kot 50.000 prebivalcev. 262 javnih vodovodov oskrbuje med 300 in 49.999 prebivalcev, 209 javnih vodovodov oskrbuje med 50 in 299 prebivalcev, medtem ko 84 javnih vodovodov oskrbuje manj kot 50 prebivalcev.

Po podatkih iz Zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture na dan 24. 3. 2021, je dolžina javnega vodovodnega omrežja v RS 25.892 km. Najpogostejši material (amortizacijska skupina) je Omrežje vodovoda PE — polietilen (14.611 km), temu sledi Omrežje vodovoda DL — duktilna (nodularna) litina (4.254 km) in Omrežje vodovoda — drugi material (beton, kamen, keramika, opeka, pocinkano železo, polipropilen, svinec, neznani) (1.735 km).

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Na podlagi Katastra gospodarskih javnih služb ocenjujemo, da imamo v Sloveniji približno 11.000 km vodov, po katerih se zbira komunalna odpadna voda. Približno 26 % obstoječih vodov je starejših od 33 let. V obdobju od leta 1990 do 1999 je bilo zgrajenih 12 % vodov, po letu 2000 pa 48 % vodov. Za preostalih 14 % vodov letnica izgradnje ni znana.

Glede na podatke informacijskega sistema varstva okolja za leto 2021 je v Republiki Sloveniji na javni kanalizacijski sistem priključenih okoli 50 % stavb oziroma okoli 1.300.000 stalno prijavljenih prebivalcev. Odpadna voda, ki se glede na podatke Agencije RS za okolje zbira v javnem kanalizacijskem sistemu, se čisti v 126 komunalnih čistilnih napravah z zmogljivostjo večjo od 2.000 PE in v okoli 400 komunalnih čistilnih napravah z zmogljivost manjšo od 2.000 PE.

1.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Vrsta škode temelji na podatkih ki so bili, glede na tip in obseg škode, razpoložljivi v času priprave metodologije za predhodno ocenjevanje škode. Metodologija ocenjevanja je pojasnjena v prilogi 4.

Ministrstvo za naravne vire in prostor je obseg škode na infrastrukturi za oskrbo s pitno vodo in odvajanje odpadnih voda ocenjevalo v dveh segmentih:

- A Vodovodni in kanalizacijski sistemi poškodovani zaradi poplav (predvsem zaradi erozije);
- B Vodovodni in kanalizacijski sistemi poškodovani ali ogroženi zaradi plazov (premik zemljine).

A. Vodovodni in kanalizacijski sistemi poškodovani zaradi poplav

V avgustovskih neurjih so bili zaradi erozijskega delovanja poplavljanja in zaradi plazov poškodovani tudi vodovodni in kanalizacijski sistemi praviloma v neposredni bližini vodotokov in plazov. Za aproksimacijo ocene škode na vodovodnem in kanalizacijskem sistemu smo uporabili metodo nadomestitvene vrednosti. Nadomestitvena vrednost predstavlja stroške, ki bi nastali ob gradnji nove opreme (sistema), ki po zmogljivosti in namenu ustreza obstoječi in zagotavlja raven oskrbe pred nesrečo. Za dolžinski meter vodovodnega sistema smo uporabili vrednost 600 €/m, za dolžinski meter kanalizacijskega sistema smo uporabili vrednost 350 €/m.

Ocena škode na vodovodnem in kanalizacijskem sistemu zaradi poplav znaša 76.204.550,00 €, pri čemer je škoda na vodovodnih sistemih ocenjena na 62.600.400,00 EUR in na kanalizacijskih sistemih na 13.604.150,00 EUR.

B. Vodovodni in kanalizacijski sistemi poškodovani ali ogroženi zaradi plazov

V avgustovskih neurjih je bilo sproženo večje število plazov, ki so med drugim poškodovali ali ogrožajo vodovodne in kanalizacijske sisteme v neposredni bližini plazov. Za aproksimacijo

ocene škode na vodovodnem in kanalizacijskem sistemu povzročene zaradi proženja plazov je bila uporabljena metoda nadomestitvene vrednosti. Za dolžinski meter vodovodnega sistema je bila uporabljena vrednost 600 €/m, za dolžinski meter kanalizacijskega sistema pa vrednost 350 €/m.

Skupna ocena škode na vodovodnih in kanalizacijskih sistemih, povzročena zaradi plazov, znaša 8.140.525,00 €, Od tega 7.198.500,00 EUR na vodovodnih sistemih in 942.025,00 EUR na kanalizacijskih.

Skupna ocena škode na vodovodnih sistemih in sistemih za čiščenje odpadnih voda zaradi poplav in zemeljskih plazov znaša **84.345.075,00 EUR**.

Tabela 2: Skupna ocena škode v sektorju vodovodni in kanalizacijski sistemi.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
VODOVODNI IN KANALIZACIJSKI SISTEMI	84.345.075,00	84.345.075,00 (100%)

1.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

V začetku avgusta 2023 je Slovenijo zajelo hudo neurje z močnim dežjem, ki je povzročilo poplave in zemeljske plazove z dolgoročnimi posledicami ter zahtevalo evakuacijo prebivalcev. Narasle vode so prizadele prebivalstvo in gospodarstvo ter opustošile okolje. Zaradi erozivnega in hudourniškega delovanja poplav so bili neposredno uničeni in poškodovani številni vodovodni sistemi in sistemi za odvajanje in čiščenje odpadnih voda. Prekinjena je bila oskrba prebivalstva z vodo. Številni kanalizacijski sistemi so bili pretrgani, kar je povzročilo biološko onesnaženje širših območij. Nestabilnost zemljin dodatno dolgoročno ogroža vodovodne in kanalizacijske sisteme

1.2. VODOTOKI IN POPLAVNA VARNOST

1.2.1. Poglavlje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo Data

Področje upravljanja voda ureja zakon o vodah in njegovi podzakonski akti, v določenem delu pa tudi Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20) (v nadaljnjem besedilu: zakon o varstvu okolja), ter njegovi podzakonski akti.

Območje Republike Slovenije s pripadajočo hidrografske mrežo je razdeljeno na dve vodni območji in sicer vodno območje Donave (v nadaljnjem besedilu: VO Donave) in vodno območje Jadranskega morja (v nadaljnjem besedilu: VO Jadranskega morja). Meje VO in vode 1. reda, ki jima pripadajo, so določene predpisom, ki ureja določitev meje povodij in porečij ter meja vodnih območij z vodami 1. reda, ki jima pripadajo. Meja med VO Donave in VO Jadranskega morja je določena na podlagi hidrografske razvodnice. Podzemne vode, ki pripadajo posameznemu VO, ne sovpadajo povsem s površinsko hidrografske razvodnico. Do razlik prihaja zaradi kraških značilnosti območja in razlik v odtoku podzemnih voda glede na celotni tok vode v vodonosnikih na meji med VO Donave in VO Jadranskega morja.

VO Donave meri 16.381 km², kar je 80,8 % ozemlja Republike Slovenije. Na VO Donave živi več kot 1.800.000 prebivalcev, to pa predstavlja več kot 88 % celotnega prebivalstva v Republiki Sloveniji. VO Donave tvorijo tri porečja, porečje Mure (površina 1.389 km², dolžina vodotokov 2.892 km, gostota rečne mreže 1,88 km/km²), porečje Drave (površina 3.233 km², dolžina vodotokov 7.841 km, gostota rečne mreže 2,09 km/km²) in porečje Save (površina 11.759 km², dolžina vodotokov 19.917 km, gostota rečne mreže 1,33 km/km²).

VO Jadranskega morja meri 3.583 km², kar zavzema 17,4 % ozemlja Republike Slovenije. Na VO Jadranskega morja živi nekaj več kot 240.000 prebivalcev, kar je nekoliko manj kot 12 % celotnega prebivalstva v Sloveniji. VO Jadranskega morja tvorita dve povodji, povodje Soče (površina 2.298 km², dolžina vodotokov 2.297 km, gostota rečne mreže 1,23 km/km²) in povodje jadranskih rek z morjem (površina 1.285 km², dolžina vodotokov 1.285 km, gostota rečne mreže 0,99 km/km²).

Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju Direkcija RS za vode) je, kot organ v sestavi Ministrstva za naravne vire in prostor, pristojna za upravljanje voda na celotnem območju Republike Slovenije. Celotno območje Slovenije je razdeljeno na osem območij upravljanja z vodami, na katerih se obvezne državne javne službe izvajajo preko koncesijskih pogodb.

1.2.2. Poglavlje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Najintenzivnejše padavine so bile v severozahodnem delu in na severu osrednje Slovenije. Intenzivnost padavin se je proti jugovzhodu zmanjševala. Ker je območje z največ padavinami pretežno hribovito, so najhujše, erozivne poplave nastale v vznožju hribov in deloma v dolinah. Na teh območjih je nastala večina škode zaradi poplavljanja vodotokov, čeprav je voda razmeroma hitro odtekla.

Za potrebe ocene škode, ki je nastala na vodni infrastrukturi, vodnih objektih in napravah ter vodotokih so bili uporabljeni naslednji kriteriji oziroma merila::

1. Za prvi kriterij (K1) se uporabi red vodotoka (klasifikacija po evidenci vodotokov):

- R1: prvi red,
- R2: drugi red.

2. Za drugi kriterij (K2) se uporabi stopnja regulacije oziroma preoblikovanosti vodotoka (evidenca hidromorfološke spremenjenosti):

- G1: malo reguliran oziroma preoblikovan vodotok,
- G2: srednje reguliran oziroma preoblikovan vodotok,
- G3: močno reguliran oziroma preoblikovan vodotok,
- G4: hudournik.

3. Za tretji kriterij se uporabi stopnjo poškodovanosti (K3) – določa tri razrede poškodovanosti oziroma prizadetosti (Poročila koncesionarjev):

- P1: minimalna poškodovanost (do 15%),
- P2: srednja poškodovanost (od 15% do 50%),
- P3: velika poškodovanost oziroma popolno uničenje (nad 50 %).

Opredelitve razredov so navedene v Prilogi 4.

Ocena škode po zgornjih kriterijih se izvede na vodotokih, za katere iz poročil koncesionarjev o dogodku izhaja, da so bili kakor koli prizadeti oziroma poškodovani v ujmi.

S faktorjem poškodovanosti se pomnoži splošen strošek (EUR/m), ki je prikazan v Prilogi 4.

Za določitev stroška za izgradnjo novega elementa ali ureditve ali objekta (nadomestitvena vrednost) so določeni splošni stroški na enoto mere vodotoka (EUR/m) za kriterija razreda in preoblikovanosti na podlagi izvedenih projektov na DRSV, ki so ravno tako prikazani v Prilogi 4.

KORAKI ZA PRIPRAVO OCENE ŠKODE:

Ocena škode se je pripravila po naslednjih korakih:

Korak 1: Določitev splošenega stroška nadomestitve (EUR/m) ureditve oziroma regulacije vodotoka. Določitev koeficienta poškodovanosti, ki se veže na nadomestitveno vrednost.

Korak 2: Evidentiranje vodotokov, ki so bili kakorkoli prizadeti oziroma poškodovani v ujmi. Grafični sloj podatkov.

Korak 3: Razdelitev vodotokov na razrede (R1 in R2). Grafični sloj podatkov.

Korak 4: Določitev preoblikovanosti (G1, G2, G3, G4) vodotokov. Grafični sloj podatkov.

Korak 5: Določitev Poškodovanosti vodotokov (P1, P2, P3). Grafični sloj podatkov.

Korak 6: Določitev dolžine vodotokov po kriterijih in stopnjah.

Korak 7: Izračun škode oziroma skupnega nadomestitvenega stroška

Skupna dolžina poškodovanih vodotokov je 4 630 555 metrov. Skupna ocena škode zaradi poplav na področju varstva pred poplavami na podlagi metodologije znaša 3.406.168.925,00.

Pri nadaljnjem izračunu škode je bilo upoštevano dejstvo, da se na eni strani naravno stikajo vodotoki in infrastruktura državne ceste. Na podlagi analize je bilo ugotovljeno, da je takih enostranskih stikov na celotni dolžini vodotokov v Sloveniji 5 %. Stroški sanacije škode na tovrstnih odsekih so v breme Direkcije RS za infrastrukturo, zato se ta višina ocenjene škode ne upošteva pri končni oceni škode na vodotokih. Ker se osnovni strošek zamenjave vodovodov (EUR/m) nanaša na dvostransko regulacijo vodotokov, v primeru stika ceste z vodotokom pa gre za enostranski stik, je strošek škode, ki ni upoštevana v končni oceni škode, znaša 85.154.223,00 EUR.

Skupna ocena škode na vodotokih in poplavni varnosti tako znaša **3.321.014.702,00 EUR**.

Tabela 3: Skupna škoda na področju vodotokov in poplavne varnosti.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
VODOTOKI IN POLAVNA VARNOST	3.321.014.702	3.321.014.702 (100%)

Pri izračunu neposredne škode na področju vodotokov in poplavne varnosti so bila upoštevana vsa znana dejstva, ki izključujejo dvojno štetje škode iz naslova urejanja brežin v sektorjih »promet« in »kmetijstvo«.

1.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Narasle vode so uničevale obrežne ureditve vodotokov in vodno infrastrukturo. Poplavna voda je na eni strani odnašala ogromne količine materiala iz same struge in s področij, kjer je prestopila bregove, na drugi strani pa je nanosila ogromne količine proda, mulja in naplavin, tako v same struge vodotokov, na urbana in kmetijska območja oziroma zemljišča. Voda, ki je prestopila bregove je uničevala cestno (mostovi, propusti...) in drugo infrastrukturo (vodovod, kanalizacija, elektrika...), zalivala objekte, nekatere je dobesedno spodjedla in odnesla oziroma uničila.

Kjer so bile uničene obrežne ureditve (ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti) je močno povečana poplavna ogroženost ob naslednjih višjih oziroma visokih vodah. Če je ureditev ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti možna v okviru intervencij, bo ogroženost kratkoročna, če pa odprava posledic zahteva obnovo ali nadomestitev uničene infrastrukture v celoti, pa bo ogroženost srednjeročna oziroma dolgoročna. To posledično pomeni, da sta na takih območjih bivanje in poslovna dejavnost podvržena velikim tveganjem za ponovne poplavne dogodke in nastanek škode.

Objekti, ki jih je voda zgolj zalila oziroma nanese prod, mulj in naplavine, so kratkoročno neprimerni za bivanje in kakršno koli drugo rabo (npr. poslovna dejavnost, javne storitve), dokler se le ti ne očistijo, osušijo in ponovno vzpostavijo za uporabo. Kratkoročno je neuporabna tudi infrastruktura, ki jo je voda zgolj zalila oziroma nanese prod, mulj in naplavine.

Objekte, ki jih je voda spodjedla ali popolnoma uničila, so tudi dolgoročno neprimerni za bivanje in kakršno koli drugo rabo. Infrastruktura, ki jo je voda uničila (npr. ceste, mostovi) so srednjeročno neuporabni (ceste), medtem ko so uničeni mostovi neuporabni tudi dolgoročno, saj bo treba zgraditi nove, kjer bodo upoštevana nova dejstva in stanja na terenu.

Posebno pozornost pa zahtevata mulj in naplavine. Mulj je lahko onesnažen ali celo obravnavan kot nevarni odpadek in zahteva posebno obravnavo predvsem na kmetijskih površinah, ki so kratkoročno in tudi srednjeročno manj primerne za kmetijsko pridelavo. Naplavine, predvsem plavje, pa je treba čim prej odstraniti in obdelati, ker so take ogromne količine na enem mestu lahko problematične, ker se v njih zaredijo glodavci.

Ključni izredni ukrep, ki ga Direkcija Republike Slovenije za vode izvaja zaradi škodljivega delovanja voda med dogodkom in po dogodku je zagotavljanje pretočnosti vodotokov, prestavljanje vodotokov v struge pred poplavi in nujna dela na obrežnih ureditvah.

1.3.ENERGETIKA

1.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Oskrba z električno energijo, zemeljskim plinom in toploto

Do konca leta 2022 je bilo na slovenski elektroenergetski sistem priključenih 976.623 končnih odjemalcev električne energije, od tega 865.857 gospodinjstev in 110.762 poslovnih odjemalcev.

Tabela 4: Prenosni sistemi električne energije v Sloveniji konec leta 2021.

Prenosni sistemi	
400-kV vodi	670 km
220-kV vodi	328 km
110-kV vodi	1.927 km
HV/HV DTS	8
110-kV DS	1

Tabela 5: Distribucijski sistemi električne energije v Sloveniji konec leta 2021.

Distribution system	
110-kV vodi	919 km
35-kV, 20-kV, 10-kV vodi	18.201 km
0.4-kV vodi	45.141 km
110-kV/MV DTS	95
MV/MV DTS	7
MV DS	80
MV/LV TS	18.451

Skupna nazivna moč vseh elektrarn v Sloveniji je konec leta 2022 znašala 3.983,4 MW, od tega 3.090,3 MW priključenih na prenosni sistem. V letu 2022 so elektrarne v Sloveniji skupaj proizvedle 12,853 GWh električne energije, od tega 10,203 GWh slovenske proizvodnje. Skupna poraba električne energije v Sloveniji je v letu 2022 znašala 13,638 GWh oziroma 12,793 GWh brez izgub v prenosnem in distribucijskem sistemu.

Iz poročila Agencije za energijo o stanju na področju energetike v Sloveniji za leto 2022 izhaja, da je bilo s strani malih proizvajalcev, priključenih na distribucijsko omrežje, proizvedene 16,4% električne energije. Gre za več kot 4000 neodvisnih proizvajalcev, ki so organizirani kot zasebna podjetja, v zanemarljivem deležu pa so upravljalci fizične osebe. Fotovoltaične naprave za samooskrbo so sestavni del hiš in drugih objektov in ne zagotavljajo električne energije za trg, zato tukaj niso zajete. Zaradi velikega števila proizvajalcev in njihove organiziranosti, ker nimajo svojih nadzornih vzdrževalnih ekip, bo pri prizadetih proizvajalcih za odpravljanje posledic potrebno več časa in vključevanja zunanjih strokovnjakov.

Prenosni sistem zemeljskega plina je v lasti in upravljanju systemskega operaterja prenosnega omrežja Plinovodi d.o.o. Sestavlja ga 985 kilometrov visokotlačnih cevovodov z nazivnim tlakom nad 16 barov in 211 kilometrov cevovodov z nazivnim tlakom pod 16 barov. Prenosno omrežje sestavlja še 209 merilno-regulacijskih postaj (MRP), 43 merilnih postaj (MP), osem redukcijskih postaj in kompresorske postaje v Kidričevem in Ajdovščini. Prenosno omrežje je povezano s prenosnimi omrežji zemeljskega plina Avstrije (MRP Ceršak), Italije (MRP Šempeter pri Gorici) in Hrvaške (MRP Rogatec). Na mejnih prehodih z Italijo in Hrvaško je možen dvosmerni prenos zemeljskega plina, na mejnem prehodu z Avstrijo pa plin teče le v Slovenijo.

Distribucija zemeljskega plina in daljinsko ogrevanje se izvajata kot izbirna lokalna storitev splošnega gospodarskega pomena operaterja distribucijskega sistema, ki oskrbuje odjemalce široke porabe v urbanih območjih in naseljih, ter kot distribucija industrijskim in gospodarskim odjemalcem na območjih CDS. Distribucija zemeljskega plina v obliki lokalne storitve splošnega gospodarskega pomena se izvaja v 85 občinah. Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja so vzpostavljeni v 68 lokalnih skupnostih, kjer deluje 109 distribucijskih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja. Skupna dolžina distribucijskih sistemov je 924 km, preko katerih se oskrbuje 108.794 odjemalcev toplote, od tega 98.906 gospodinjskih odjemalcev.

Agencija za energijo v Sloveniji deluje po javnem pooblastilu. Opravlja upravne in druge naloge, določene z energetskega zakonom, predpisi EU, ki določajo pristojnosti nacionalnih energetske regulatorjev, ali splošnim aktom Agencije za energijo, sprejetim na podlagi energetske zakonodaje.

1.3.1. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Zaradi neurij in močnega deževja v obdobju od 3. 8. do 6.8.2023 je prihajalo do poplav in proženja zemeljskih plazov, posledica česar so tudi bili poplavljeni in poškodovani objekti energetske infrastrukture za oskrbo z električno energijo, zemeljskim plinom in toploto. Za potrebe ocenjevanja škode se je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo takoj povezalo z operaterjema prenosnih sistemov električne energije (ELES d.o.o.) in zemeljskega plina (Plinovodi d.o.o.) ter operaterjem distribucijskega električnega omrežja (SODO d.o.o.), ki so koncesionarji za izvajanje državnih javnih služb. Največji obseg poškodb v elektroenergetskem sistemu je nastal predvsem na srednje napetostnem (SN) in nizkonapetostnem (NN) omrežju, tako nadzemnih kot tudi podzemnih vodih, ter na pripadajočih transformatorskih postajah (TP) ter razdelilnih transformatorskih postajah (RTP). Nekatere objekte so plazovi in visoka voda dobesedno odnesla. Operater prenosnega elektroenergetskega sistema (ELES d.o.o.) je poročal o škodi, ki mu je nastala na njegovi infrastrukturi 3 RTP-jih in 11 prenosnih daljnovodih. V prenosnem omrežju za zemeljski plin zaradi poplav niso imeli obratovalnih motenj na sistemu. Voda je poplavela nekaj objektov merilno-regulacijskih postaj na območju Medvod, v Kozarjah, v Domžalah in na Otiškem vrhu ter povzročila škodo na ograjah, platojih postaj, dostopnih poteh in elektronski opremi. Največ škode je nastalo na objektih in opremi v hidroelektrarnah in pripadajoči vodni infrastrukturi. Posledično je prišlo tudi do izpada proizvodnje in uporabe nadomestnih energentov za preprečevanja izpadov proizvodnih enot v termoelektrarni TEŠ.

Spodnja tabela prikazuje količino poškodovane ali prizadete energetske infrastrukture.

Tabela 6: Poškodovana ali prizadeta energetska infrastruktura.

Elektrarne	Hidroelektrarne	102
	Termoelektrarne	2
	Drugo	74
Nivo prenosnega sistema – električna energija	Daljnovodi	11
	Podpostaje	3
	Od tega 400/110 kV	2
	220/110kV	2
	110/x kV	10
	Podpostaje	
Nivo distribucijskega - sistema – električna energija	Električni vodi (0.4 to 35kv) in priključki znotraj distribucijskega omrežja (km)	120,6
	Podpostaje (#)	29
	Podpostaje	
Nivo prenosnega sistema - zemeljski plin	Plinovodi DN200	2
	Merilno-regulacijske postaje	1
	Stavbe	
Nivo distribucijskega sistema - zemeljski plin	Plinovodi (0.4 to 35kv) in priključki znotraj distribucijskega omrežja (km)	8
	Merilno-regulacijske postaje	1
	Stavbe	
Daljinsko ogrevanje	Toplarne in kogeneracija	3
	Toplovodi	2

Tabela 7: Ocena škode na infrastrukturi po tipu (v EUR).

Hidroelektrarne	5.596.721
Druga proizvanodnja energije	731.111
Prenosni sistem – električna energija	2.303.279
Distribucijski sistem – električna energija	5.059.574
Prenosni sistem – zemeljski plin	290.028

Tabela 8: Škoda na energetske infrastrukturi po regijah (v EUR).

Statistična regija	Škoda na energetske infrastrukturi
Gorenjska	3.028.402
Goriška	79.918
Jugovzhodna Slovenija	-
Koroška	3.850.125
Notranjsko-kraška	-
Obalno-kraška	-
Osrednjeslovenska	9.306.085
Podravska	1.021.475

Pomurska	5.738
Savinjska	79.930.292
Spodnjeposavska	707.377
Zasavska	147.179

Pri oceni škode ni bilo potrebno upoštevati odbitka za izboljšave, saj so bili ocenjeni le stroški za vzpostavitev poškodovane energetske infrastrukture v prejšnje stanje in zagotavljanje nadaljnje oskrbe odjemalcev. Po odpravi škode ne bo izboljšav ali povečanja zmogljivosti infrastrukture. Vsa dela na poškodovani energetske infrastrukturi se izvajajo na podlagi pravilnika o sanacijskih in vzdrževalnih delih in ne zahtevajo nove gradbene dokumentacije in dovoljenj.

Od celotne ocene smo odšteli tudi stroške elektrodistribucijskim podjetjem za intervencije.

Tabela 9: Skupna ocena škode v sektorju energetika.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
ENERGETIKA	23.707.853	11.759.153,00 (49,6%)

Skupna ocena škode v energetiki znaša 23.707.853,00 EUR, od tega 11.759.153,00 EUR neposredne škode na energetske infrastrukturi v javni lasti.

1.3.2. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Vzdrževalne ekipe operaterjev in distribucijskih podjetij so takoj pričele z vzpostavljanjem napajanja odjemalcev, vendar zaradi nedostopnosti določenih krajev, le tega ni bilo mogoče vzpostaviti v kratkem času. ELES je zagotovil prenos električne energije do vseh razdelilnih transformatorskih postaj. V elektrodistribucijskih podjetjih ocenjujejo, da bo večino omrežja sanirano do konca leta 2023, dokončno sanacijo pa pričakujejo v letu 2024. V elektrodistribucijskih družbah ocenjujejo, da bo škoda zaradi naravnih nesreč v letu 2023 negativno vplivala na poslovne rezultate družb. Zaradi velikega obsega zavarovalnih škod bodo zavarovalne premije v naslednjih letih posledično rasle.

Tabela 10: Pregled stanja 19. 9. 2023

	EL. GORENJSKA	EL. LJUBLJANA	EL. CELJE	EL. MARIBOR	EL. PIMORSKA	SKUPAJ
Skupno število odjemalcev, ki so ostali brez el. energije - gospodinjstva	11,710	32,737	49,636	3,273		97,356
Skupno število odjemalcev, ki so	1,507	3,539	6,692	250		11,988

PRILOGA 3 – Podrobna razčlenitev škode po kategorijah, opis in finančna tabela.

ostali brez el. energije - podjetja						
Št. odjemalcev, ki še nimajo el. energije - gospodinjstva	0					
Št. odjemalcev, ki še nimajo el. energije - podjetja	1*		1*			2*
Št. odjemalcev, ki se oskrbujejo z agregati	0		5			5

Opomba: * - glede na želje/potrebe odjemalca.

Nekateri operaterji distribucijskih sistemov plina so se odločili za preventivno začasno prekinitev oskrbe s plinom v distribucijskih sistemih na izpostavljenih lokalnih območjih (Kotlje, Ravne, Prevalje, del Medvod) in za ta območja niso prevzemali plina iz prenosnega sistema.

1.4. TELEKOMUNIKACIJE

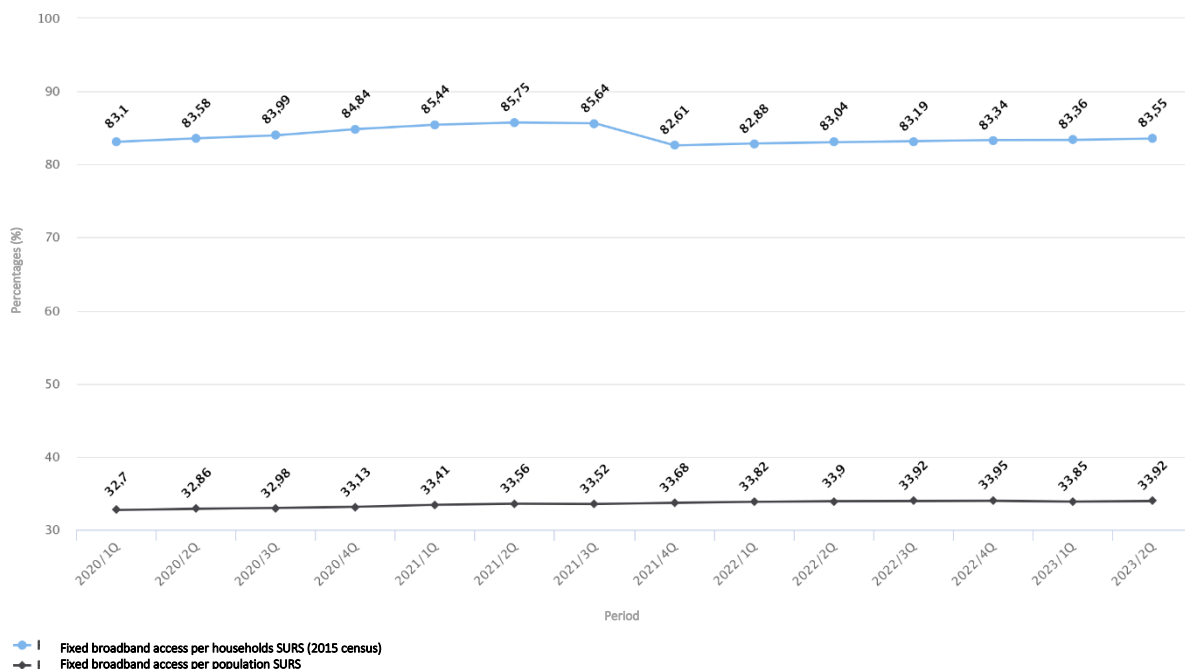
1.4.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Razširjenost širokopasovnega dostopa je eden glavnih pokazateljev razvitosti trga elektronskih komunikacij. Storitve širokopasovnega dostopa so v Sloveniji na voljo prek bakrenega omrežja, kableskega koaksialnega omrežja, fiksnega brezžičnega omrežja, mobilnega brezžičnega omrežja, zakupljenih vodov in optičnega omrežja. Brezžične tehnologije, predvsem mobilne, postajajo vse bolj priljubljene zaradi vse boljših standardov, ki omogočajo vedno večje hitrosti prenosa.

Iz spodnje slike je razvidno, da je bilo v času pred poplavami na fiksno širokopasovno telekomunikacijsko omrežje priključenih 83,55 % gospodinjstev.

Slika 1: Fiksno širokopasovno telekomunikacijsko omrežje.

Figure 1 Fixed broadband penetration

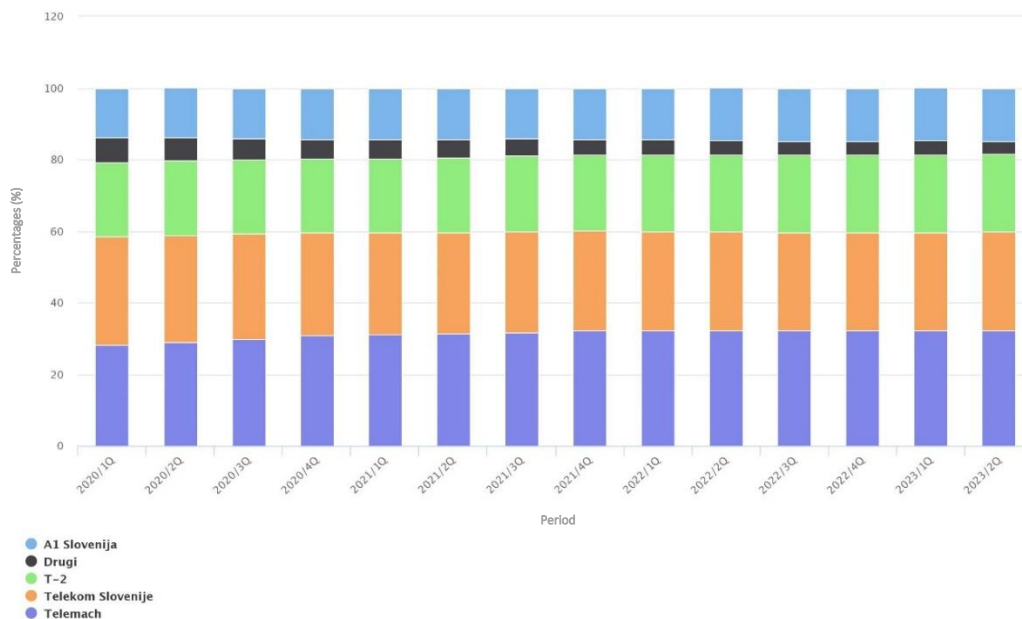
Vir: PORTAL eAnalitik – AKOS

Telekomunikacijski sektor v Sloveniji vključuje 64 ponudnikov storitev in 122 omrežnih operaterjev, med katerimi nekateri nastopajo v dvojni vlogi. Štirje največji operaterji v državi (Telekom Slovenije, A1 Slovenija, T-2, Telemach Slovenija) predstavljajo 96,31 % tržni delež fiksnih širokopasovnih dostopov do interneta. Podrobnejši tržni deleži fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih so prikazani na sliki 2.

Slika 2: Deleži fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih.

Figure 2 The market shares of fixed broadband internet access by operator

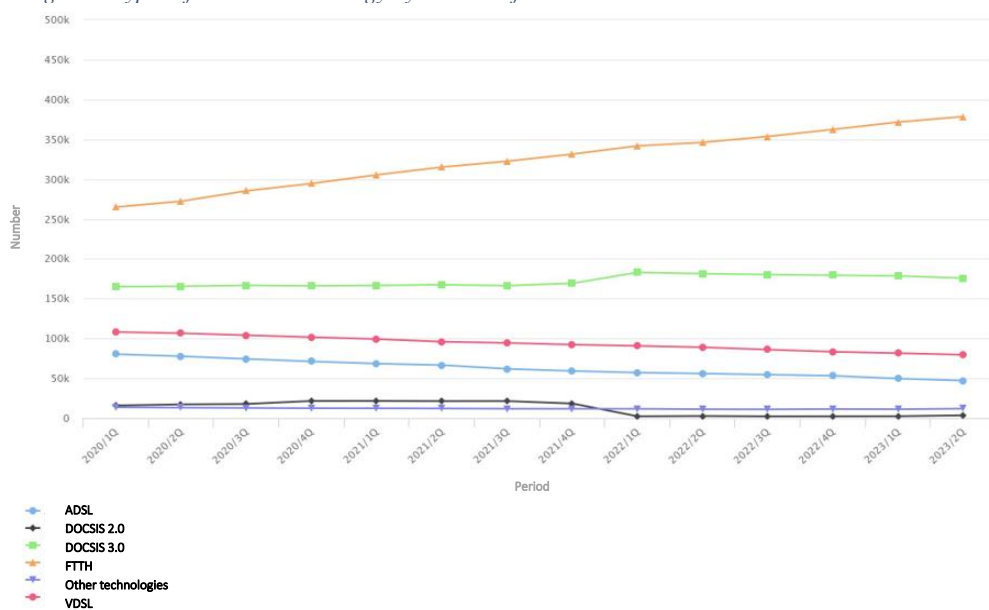

Vir: PORTAL eAnalitik – AKOS

Na sliki 3 so prikazane vrste omrežij, na podlagi katerih je bila izdelana metodologija ocenjevanja škode. V Sloveniji poleg bakrenih in koaksialnih omrežij raste tudi uporaba optičnih omrežij.

Slika 3: Vrste omrežij po številu uporabnikov.

Figure 3 Types of network technology by number of user

Vir: PORTAL eAnalitik – AKOS

Skladno z Zakonom o elektronskih komunikacijah je javno komunikacijsko omrežje tisto elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za izvajanje javnih

komunikacijskih storitev, ki omogočajo prenos informacij med omrežnimi priključnimi točkami. Vlaganje v razvoj telekomunikacijske infrastrukture je v javnem interesu. Država na območjih, kjer zaradi konfiguracije terena in velike razdalje do priključnih točk ni tržnega interesa operaterjev, vlaga javna sredstva v izgradnjo telekomunikacijske infrastrukture.

1.4.1. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ocena škode je potekala po metodologiji Ministrstva za digitalno transformacijo, ki je podrobneje opisana v prilogi 4. Po poizvedovanju Ministrstva za digitalno preobrazbo so bili operaterji elektronskih komunikacij v Sloveniji pozvani k pripravi ocene škode na telekomunikacijski infrastrukturi. Podana je ocena škode na telekomunikacijski infrastrukturi za posamezna prizadeta območja, kar nakazuje, da je obseg škode na telekomunikacijski infrastrukturi v Sloveniji velik.

Regije, v katerih je bilo poškodovanje nad 50 odstotkov telekomunikacijske infrastrukture so Koroška, Savinjska, Gorenjska, Goriška, Osrednjeslovenska in Jugovzhodna Slovenija.

Vrste stroškov, ki jih zajema ocena, se nanašajo na naslednje kategorije:

1. optična omrežja,
2. bakrena omrežja,
3. Koaksialna omrežja,
4. bazna postaja za mobilne in fiksne brezžične komunikacije,
5. pripadajoča aktivna oprema,
6. telekomunikacijski prosto.

Navedene podkategorije vključujejo vse stroške, povezane z izgradnjo telekomunikacijskega omrežja. Podkategorija Optična omrežja vsebuje vrste stroškov: material večje vrednosti (npr. optični mikro kabel, cev, spojke, nosilec, jašek), gradbena dela, montažna dela, meritve, tehnična dokumentacija, IZP in PZI projekt in ostale stroške. Ostale podkategorije so bakrena omrežja, koaksialna omrežja, bazna postaja za mobilne in fiksne brezžične komunikacije, pripadajoča aktivna oprema, telekomunikacijski prostor.

Ker referenčnega cenika za te stroške ni, je ministrstvo izračunalo povprečno ceno na podlagi podatkov vseh operaterjev. Za izračun povprečne cenena enoto je uporabilo aritmetično sredino prejetih povprečnih cen za posamezne enote, najnižjo in najvišjo ceno posamezne enote pa je izločilo iz izračuna. Tabela 11 prikazuje izračun škode po tipu omrežja.

Tabela 11 Telekomunikacijska infrastruktura

Vrsta omrežja, opreme in drugo	Ocena škode (EUR)	Skupno število enot
Optična omrežja	7.369.121,08	11.427,01 km
Bakrena omrežja	7.853.204,84	7.840,86 km
Koaksialna omrežja	543.218,83	193,30 km
Bazna postaja za mobilne in fiksne brezžične komunikacije	154.461,18	101 items
Pripadajoča aktivna oprema	1.658.205,72	536 items

Telekomunikacijski prostor (oprema)	119.474,25	6 items
*Stroški čiščenja in intervencij (drugo)	9.041,00	/
Skupna škoda	17.706.726,89	

* Kot del škode na telekomunikacijski infrastrukturi je upoštevan strošek čiščenja in intervencije..

Poleg škode na optičnih, bakrenih in koaksialnih omrežjih, so operaterji poročali tudi o škodi na 101 bazni postaji za mobilne in fiksne brezžične komunikacije, 536 kosih pripadajoče aktivne opreme ter motnje na 6 telekomunikacijskih območjih.

V oceno škode je vključenih 13 operaterjev, med njimi štiri največji operaterji v državi (Telekom Slovenije, A1 Slovenija, T-2, Telemach Slovenija), ki predstavljajo 96,31 % tržni delež fiksnih širokopasovnih dostopov do interneta (vir: Portal eAnalitik - AKOS) .

Skupna ocena škode zaradi poplav na področju telekomunikacij je 17.706.726,89 EUR.

Tabela 12: Skupna škoda v sektorju telekomunikacij

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
TELEKOMUNIKACIJE	17.706.726,89	17.706.726,89 (100 %)

Prikazana višina javnega dela ocenjene škode se nanaša na omrežje, kjer država sodeluje pri vlaganju v izgradnjo telekomunikacijske infrastrukture.

1.4.2. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Naravna nesreča, ki se je odrazila v velikem razdejanju na območju katastrofalnih poplav avgusta 2023 v Sloveniji, je imela zelo velik negativen vpliv na prizadeto prebivalstvo, gospodarstvo in okolje, saj v Sloveniji razvoj informacijske družbe oziroma družbe znanja temelji na splošni uporabi informacijskih komunikacijskih tehnologij (IKT) in interneta na vseh področjih družbenega življenja in ustvarjalnosti. Predpogoj za to je razpoložljivost zmogljive informacijske telekomunikacijske infrastrukture in dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ter ustrezne digitalne veščine in znanja. V prizadetih lokalnih skupnostih je bila bolj ali manj poškodovana tudi širokopasovna infrastruktura, tako fiksna kot mobilna. Dostopna širokopasovna infrastruktura po vsej državi omogoča enakomeren razvoj, zmanjšuje digitalni razkorak in povečuje vključenost vsakega posameznika v sodobne družbene tokove.

Delu prebivalcev Slovenije je bil zaradi poškodovane širokopasovne infrastrukture onemogočen dostop do digitalnih storitev, zaradi česar so bili postavljeni v neenakopraven položaj v primerjavi z ostalim prebivalstvom. Prav tako je gospodarski in splošni razvoj v sodobni digitalni družbi neposredno povezan z razvojem kakovostne širokopasovne infrastrukture, ki je osnova za razvoj in uporabo interneta. Glede na to bodo podjetja na poplavljenih območjih v poslovnem smislu močno prizadeta.

Trajanje obdobja, ko končni uporabniki na poplavljenih območjih ne bodo mogli dostopati do digitalnih storitev zaradi poškodovane širokopasovne infrastrukture, bo različno, odvisno od stopnje poškodovanosti in zahtevne konfiguracije terena, kjer se je zgodila naravna nesreča s katastrofalnimi posledicami.

Prav tako bo obnova poškodovane širokopasovne infrastrukture trajala različno dolgo, kar bo odvisno tudi od konfiguracije terena, stopnje poškodovanosti, predvsem pa od zagotovljenih finančnih sredstev za obnovo. Obnova naj bi trajala od nekaj mesecev do enega leta, ponekod tudi dlje.

1.5. PROMET

1.5.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

V Republiki Sloveniji je približno 39.000 kilometrov javnega cestnega omrežja, ki je razdeljeno v kategorije. Odgovornost za razvoj, načrtovanje, vzdrževanje in upravljanje različnih kategorij cest si delijo:

- Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju DARS) za 625 km avtocest in hitrih cest;
- Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljevanju DRSI) za 5.942 km državnih glavnih in regionalnih cest ter za državno kolesarsko omrežje, hkrati skrbi tudi za zbiranje podatkov o celotnem javnem cestnem omrežju; ter
- Občine za skupno 32.423 km javnih občinskih cest.

Zaradi značilne razpršene poseljenosti Slovenije in koncentracije gospodarskih in administrativnih aktivnosti v nekaj večjih urbanih središčih, igrajo ceste pomembno vlogo za prebivalstvo. Po podatkih iz leta 2021 je bilo v Sloveniji 85 % dnevni poti (9,7 milijarde kilometrov) prevoženih z avtomobilom. Leta 2022 je bilo z avtobusi v medkrajevnem in mednarodnem javnem linijskem prevozu opravljenih skupno 40,3 milijona potniških kilometrov (vir: SURS).

Železniška mreža v Republiki Sloveniji obsega 1.207 km železniških prog, od tega 607 km glavnih prog, pri čemer 510 km teh prog predstavlja del vseevropskega prometnega omrežja TEN-T. DRSI je odgovorna tudi za gradnjo, nadgradnjo, obnovo in vzdrževanje javne železniške infrastrukture. V letu 2022 je bilo v notranjem in čezmejnem železniškem prometu prepeljanih 14,6 milijonov potnikov in skoraj 20,5 milijona ton blaga (vir: SURS). Na podlagi pogodb z Vlado Republike Slovenije prevoz potnikov izvaja družba SŽ - Potniški promet, d.o.o., upravljanje javne železniške infrastrukture pa družba SŽ-Infrastruktura d.o.o. Financiranje obveznih gospodarskih javnih služb, sklepanje pogodb za njihovo izvajanje ter nadzor nad porabo sredstev na področju železniškega prometa, sodi med naloge DRSI.

Tabela 13: Pregled dolžin javnega prometnega omrežja

UPRAVLJAVEC	KATEGORIJA	DOLŽINA [km]
DARS	avtoceste in hitre ceste	625
DRSI	glavne in regionalne ceste	5.942
OBČINE	občinske ceste	32.423
Skupna dolžina javnih cest v Sloveniji za leto 2022		38,990
DRSI	glavne proge	334
	regionalne proge	874
Skupna dolžina železniških prog v Sloveniji za leto 2022		1,208

Vir: Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo

Ministrstvo za infrastrukturo je pristojno za infrastrukturo na področju prometa v Sloveniji, medtem ko je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo pristojno za javni potniški promet in trajnostno mobilnost.

1.5.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Za ocenjevanje obsega in vrednosti fizične škode na prometnem omrežju se uporablja metodologija, opisana v Prilogi 4.

Cestna infrastruktura

Škoda na cestni infrastrukturi se nanaša tako na državno kot tudi lokalno cestno omrežje. Najhuje so bila prizadeta območja ob Savinji, Meži, Mislinji in Kamniški Bistrici. Takoj po elementarnem dogodku so bile postavljene delne in popolne zapore zaradi poplav, poškodb cestišč in zemeljskih plazov. Zaradi poplav je bilo več odsekov cest zaprtih, poplavljeni so bila cestišča, prihajalo je do zdrsov zemljin na vozišča cest, ponekod je reka izpodjedla brežine ali preusmerila svoj tok na vozišče ceste, nastali so usadi in kasneje plazovi, porušeni so bili premostitveni in drugi cestni objekti ter jeklene varnostne ograje in podporni zidovi, del odsekov je bil nedostopen. Poplavne vode so poškodovale tudi prometno opremo in signalizacijo. Na nekaterih delih je cesto tako močno poškodovalo ali celo odneslo, da je bilo za vzpostavitev vsaj zasilne prevoznosti za intervencije in osnovno oskrbo potrebno več dni, čeprav so bile na terenu vse razpoložljive ekipe koncesionarjev. Na več odsekih samo z intervencijo ni bilo mogoče vzpostaviti prevoznosti in so potrebni obsežnejši gradbeni posegi. Več krajev je bilo več dni nedostopnih.

Celotna ocena škode na državnem cestnem omrežju obsega dva sklopa - intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti in investicije v cestno infrastrukturo. Ocena škode temelji na 1.800 km državnih cest na prizadetih območjih, ki so jo izvajalci odpravili oz. so dela še v teku. Cene kalkulativnih elementov (materialov, delovne sile in mehanizacije) za gradbena dela so izračunane kot povprečje cen iz veljavnih koncesijskih pogodb za redno vzdrževanje državnih cest v upravljanju Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo na devetih koncesijskih območjih, za obdobje 2022 – 2032. Vrednost del na obeh sklopih znaša 75.64 milijonov EUR. Ocenjuje se, da so na 150 km državnih cest in 78 mostovih, ki se nahajajo na izpostavljenih območjih, potrebne dodatne investicije za ohranitev standarda glede na kategorijo ceste - t.i. "status quo ante« na izpostavljenih območjih. Povprečna ocenjena vrednost na km ceste/most izhaja iz analize DRSI, ki upošteva vrednosti prejetih ponudb v okviru javnih naročil v obdobju 2020-2023 za rekonstrukcije cest z vključenimi geotehničnimi projekti. Skupaj je vrednost del po tem sklopu ocenjena na 537,18 mio EUR. Občine so po ujmi poročale o 2.194 km občinskih cest, na katerih so izvedli intervencije in o 841 km občinskih cest na katerih je bila potrebna vzpostavitev prevoznosti. Na osnovi metodologije ocene škode na državnem cestnem omrežju, ocenjena škoda na tem sklopu tako znaša 92,22 mio EUR.

Glede na odstotek potrebnih investicij v km na državnem omrežju v razmerju do dolžine cest na katerih se je izvajala intervencija, se ocenjuje, da se bodo investicije občin izvajale na cca 182,8 km cest. Občine so poročale tudi o 597 mostovih, od tega 336 mostovih svetlega razpona do 6m, 191 mostovih od 6-16m razpona in 70 mostovih nad 16m svetlega razpona. Skupaj je vrednost teh investicijskih vlaganj ocenjena na 651,47 mio EUR.

Pregled ocene škode na javni cestni infrastrukturi je prikazan v tabeli 14.

Tabela 14: Pregled ocene škode na javni cestni infrastrukturi.

Prometna infrastruktura - ceste	Ocena škode (mio EUR)	Pregled poškodovanosti javne cestne infrastrukture					
		Ceste (km)	Mostovi (število)	Mostovi <6m	Mostovi 6-16m	Mostovi >16m	Gradbišča
Ceste	1.356,51						
Državne ceste	612,82						
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	75,64	1800					
Investicije	537,18	150	78		78		13
Občinske ceste	743,69						
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	92,22	2194					
Investicije	651,47	182	597	336	191	70	

Železniška infrastruktura

Zaradi obilnih padavin so nastale številne ovire v železniškem prometu, na nekaterih progah so povzročile tudi zaustavitve železniškega prometa. Največ ovir v prometu se je nanašalo na delno oziroma popolno poplavljenost tirne in tirne grede, poškodovanost in uničenje nasipov, poplavljenost signalnovarnostnih naprav, poškodbe temeljev vozne mreže, nanose drevja, proženje plazov, poškodbe oblog opornikov jeklenih mostov, poplavljenost javne železniške infrastrukture, zasutje prog s hudourniški nanosi, zamašitev objektov za odvodnjavanje, ipd. Opravljanje storitev upravljanja javne železniške infrastrukture zagotavlja država kot javno dobro v obliki obvezne gospodarske javne službe. Upravljalavec javne železniške infrastrukture je za zagotavljanje prevozne zmogljivosti izvedel sanacije temeljnih tal nasipov, saniral nasipe, obnovil tire, dopolnil tirne grede, usposobil signalno-varnostne naprave, namestil nove APB utice, uredil vse zunanje poveze, lokalne napeljave, izvedel popravila progovnega kabla ter usposobil temelje in vozno mrežo. Na prizadetih območjih je izvedel odstranitev nanosov in podrtega drevja, čiščenje poplavljenih signalno-varnostnih elementov, sanacije kabelskih korit, zavarovanje pobočij, odstranitev padlih skal in nanosov kamenja na progo, očistil odvodne jarke, odstranil nasuti material, opravil izredne preglede objektov in pričel z aktivnostmi za sanacije oblog opornikov in plazov.

Tudi ocena škode na železniški infrastrukturi obsega dva sklopa - intervencijo z vzpostavitvijo prevoznosti in investicije v železniško infrastrukturo.

Vrednost del za začasno sanacijo javne železniške infrastrukture (JŽI) je določena na osnovi cenikov za opravljanje obvezne gospodarske službe vzdrževanja in obratovanja JŽI. Na podlagi navedenih cenikov, izkustvenih metod upravljavca JŽI ter primerljivih sanacijskih projektov (pridobljene ponudbe v postopkih javnih naročil ali že sklenjene pogodbe), izvedenih na JŽI v predhodnih obdobjih, je ocenjena vrednost potrebnih sanacijskih del na JŽI 9,8 mio EUR škode je tako ocenjena na 9,8 mio EUR. Na regionalnih progah na prizadetih območjih, kjer je ocenjena investicijska vrednost po tekočih cenah z DDV 238,33 mio EUR za proge ter druge parcialne ukrepe, predvsem vezano na sanacijo opornikov prizadetih mostov, ki so bili ocenjeni na podlagi sklenjenih pogodb primerljivih preteklih sanacij v skupni višini 1,05 mio EUR.

Ocenjene vrednosti investicij se ne nanašajo na ureditve dela brežin in vodotokov ob železniški infrastrukturi. V oceni škode ni zajeta škoda, ki se nanaša na področje plazov, ta je zajeta na kategoriji »Okolje in stabilnost tal«.

Tabela 15: Pregled ocene škode na železniški infrastrukturi.

Prometna infrastruktura	Ocenjena škoda (mio EUR)
Železnice	249,26
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	9,85
Investicije	239,41

Za sektor promet je škoda ocenjena za področje cestne in železniške infrastrukture in skupaj znaša 1.605,77 mio EUR, od tega 1.356,51 mio EUR na področju cest in 249,26 mio EUR na področju železnic in ne zajema oceno stroškov škode, ki je nastala na storitvenem delu sektorja promet (prevozniki), ki spada pod področje gospodarstvo.

Tabela 16: Skupni pregled ocene škode na prometni infrastrukturi.

Prometna infrastruktura	Ocenjena škoda (mio EUR)
Ceste	1.356,51
Državne ceste	612,82
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	75,64
Investicije	537,18
Občinske ceste	743,69
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	92,22
Investicije	651,47
Železnice	249,26
Intervencije z vzpostavitvijo prevoznosti	9,85
Investicije	239,41
Promet skupaj	1.605,77

Tabela 17: Skupna ocena škode v sektorju promet.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
PROMET	1.605.770.000,00	1.605.770.000,00 (100%)

1.5.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Ujma je takoj in hudo prizadela prometno infrastrukturo, kar je povzročilo velike težave prebivalcem in gospodarstvu. Takojšnji ukrepi so bili usmerjeni v vzpostavitev osnovne dostopnosti odrezanih območij, medtem ko srednje- in dolgoročne aktivnosti vključujejo obnovo prometne infrastrukture in blažitev okoljskih posledic ter vrnitev v normalno stanje.

Ujma je prizadela 178 od 212 občin. Zaradi poplav, zemeljskih plazov in erozije je bilo zaprtih 190 odsekov cest, v skupni dolžini 584 kilometrov. To je omejilo dostop do mnogih območij, kar je predstavljalo velik izziv za nujne intervencije in dostavo osnovnih potrebščin. Zaradi prekinjenega cestnega omrežja so bila številna naselja izolirane več dni. Kljub izredni organiziranosti je trajalo nekaj časa, da so vzpostavili začasne dostopne poti za nujne službe. Zaradi poplav so bile zaprte tudi avtoceste, ki so del jedrnega in celovitega omrežja TEN-T, kar je močno vplivalo na tranzitni promet osebnih in tovornih vozil.

V nekaterih primerih čiščenje cestišč ni zadostovalo, temveč so potrebna obsežna gradbena dela. Nekateri mostovi so bili popolnoma uničeni, več drugih je utrpelo hude poškodbe. Obnova teh mostov bo kompleksna in časovno zahtevna naloga, ki vpliva na promet in povezljivost v regiji. Srednjeročni napor vključuje pregled in popravilo poškodovanih mostov in cest, ki je razkrilo različno stopnjo poškodb, potrebna je bila priprava načrtov za gradnjo nadomestnih mostov. Prvi nadomestni most je bil odprt za promet 23. avgusta 2023, kmalu je sledilo več odprtij in popravil.

Nesreča je prav tako prizadela železniške storitve, saj so bili določeni odseki železniških prog močno poškodovani. Takojšnji ukrepi so se osredotočili na odstranjevanje zemeljskih nanosov, popravilo prog in zagotavljanje delovanja signalnih in varnostnih sistemov. Iz vidika dostopnosti do javnih prevoznih storitev ter prevoza tovora izpostavljam škodo na odseku regionalne železniške proge Dravograd – Prevalje – državna meja, kjer se je na progo sprožilo več plazov in hudournikov, zaradi neprevoznosti dostopnih cest pa je bila sanacija škode kratkoročno onemogočena. Posebno težavo so poplave povzročile tudi na glavni prevozni progi Ljubljana – Zidani Most, med Savo in Litijo, kjer je bila proga v celoti poplavljenjena, spodjedena je bila gramozna greda, poškodovane so bile tudi signalno-varnostne naprave, ipd. Ponovno odpiranje železniških odsekov se je zgodilo postopoma in večinoma ob omejitvah hitrosti, pri čemer je zadnji, 7,8 kilometra dolg odsek od Prevalj do državne meje, ostal zaprt do nadaljnjega.

Nesreča ima dolgoročne okoljske posledice, vključno s plazovi in erozijo tal. Nekatera območja se soočajo z nenehnimi grožnjami zaradi velikih plazov, kar zahteva neprekinjeno spremljanje in razvoj alarmnih sistemov za zaustavitev prometa v primeru nevarnosti. Dolgoročni napor se osredotočajo na popolno obnovo poškodovane infrastrukture. V prvem mesecu je bilo vzpostavljenih več kot 60 gradbišč za obnovo glavnih cest. Njihovo število se sproti spreminja in prilagaja, zelo intenzivno zlasti na območjih, kjer neposredno grozi nevarnost ponovnih poškodb ob visokih vodah in obilnih padavinah v jesenskem obdobju. Nesreča ni vplivala le na ceste in mostove, temveč je imela pomemben vpliv tudi na kolesarske poti, financirane s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj - tako na projekte v izvajanju kot tudi že dokončane. Številni odseki kolesarskih poti so utrpeli poškodbe, nanose naplavin ter zemeljski material zdrsov in usadov.

Za dolgoročno okrevanje je ključen celovit pristop k obnovi infrastrukture, ki bo hkrati prispeval tudi k zmanjšanju morebitnih prihodnjih okoljskih tveganj.

2. JAVNE STORITVE

2.1. ZDRAVSTVO

2.1.1. Poglavje1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Zdravstveno varstvo v Sloveniji je razdeljeno na tri ravni, in sicer na primarno, sekundarno in terciarno raven. Zdravstvena dejavnost na primarni ravni obsega osnovno zdravstveno dejavnost in lekarniško dejavnost. Njen ustanovitelj so občine, ki zagotavljajo sredstva za investicije, mrežo javnih zdravstvenih služb, pogoje za uresničevanje zdravstvenega varstva, oblikovanje programov za krepitev zdravja, ohranjanje okolja idr. Primarna oskrba je prva medicinska oskrba, ki predstavlja pacientov prvi stik z zdravnikom. Zdravstvena dejavnost na sekundarni ravni obsega specialistično ambulantno in bolnišnično dejavnost. Na tej ravni se zagotavlja bolj sofisticirana in zapletena oskrba. Terciarna raven pa izvaja najzahtevnejše zdravstvene storitve in znanstvenoraziskovalno ter izobraževalno delo. Zdravstvena dejavnost na terciarni ravni obsega opravljanje dejavnosti klinik, kliničnih inštitutov ali kliničnih oddelkov in drugih pooblaščenih zdravstvenih zavodov, obsega pa tudi dejavnost javnega zdravja in dejavnosti, povezane z javnim zdravjem na področju zdravja, okolja ter hrane.

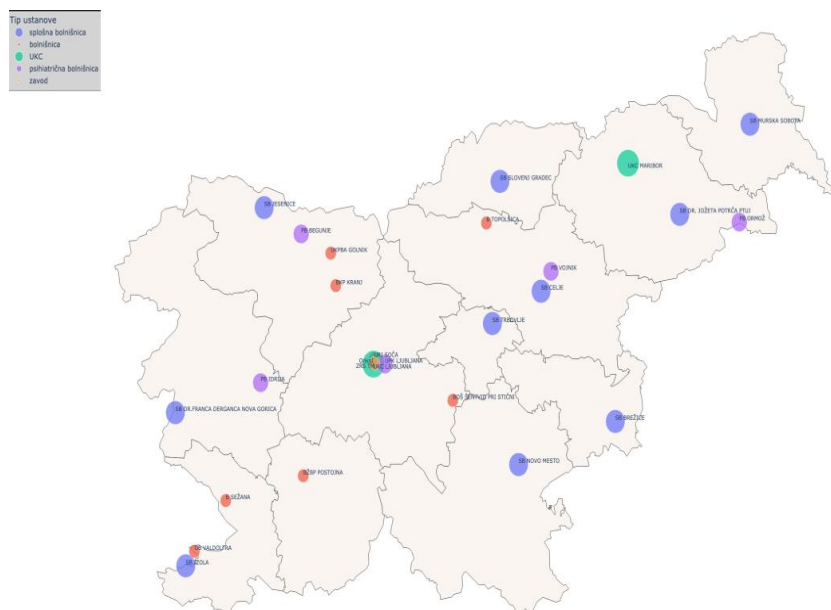
Ustanovitelj sekundarne in terciarne ravni je Republika Slovenija, ki ustvarja pogoje za uresničevanje zdravstvenega varstva in nalog pri krepitvi in ohranitvi zdravja ter zagotovitvi mreže javne zdravstvene službe

Izvajalci zdravstvene dejavnosti v Sloveniji, katerih ustanovitelj je Ministrstvo za zdravje ali občine, delujejo na vseh treh ravneh zdravstvenega sistema, in sicer na primarni, sekundarni in terciarni ravni. In so sledeči:

- 2 univerzitetna klinična centra
- 10 splošnih bolnišnic
- 16 specialističnih bolnišnic
- 64 zdravstvenih domov
- 24 javnih lekarn
- 5 drugih (Zavod za transfuzijsko medicino, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Slovenija Transplant, Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna).

Slika v nadaljevanju prikazuje lokacije javnih zdravstvenih zavodov na sekundarnem in terciarnem nivoju.

Slika 4: Prikaz lokacij bolnišnic v Sloveniji.

Naslednja slika prikazuje lokacije zdravstvenih domov, razpršenih po državi (brez vključenih zdravstvenih postaj).

Slika 5: Prikaz lokacij zdravstvenih domov (brez zdravstvenih postaj)

2.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ocena škode v sektorju zdravje je pripravljalo Ministrstvo za zdravje. Ocenjevanje škode je zajelo bolnišnice, zdravstvene domove, zdravstvene zavode in lekarne. Pri pripravi skupne ocene škode se je upoštevala škoda na stavbi, škoda na opremi in škoda na zdravstvenem materialu in zalogah.

Na podlagi sporočila Evropska komisije iz dne, 10. 10. 2023, da intervencijski stroški nudenja psihosocialne pomoči prebivalcem ob ujmi in po njej, ter ozaveščanja in svetovanja prebivalcev glede nevarne vsebnosti svinca v okolju in izvajanje humanega bio-monitoringa določanja svinca v krvi ni upravičen strošek v primeru naravne nesreče, je Ministrstvo za zdravje iz ocene škode in intervencijskih stroškov v sektorju zdravstva navedene stroške izključilo iz skupne ocene stroškov.

Ministrstvo za zdravje je, zaradi majhnega obsega, vso fizično škodo ocenjevalo na podlagi dejanskega stanja. Škoda na stavbi je ocenjena na podlagi realne ocene škode s strani izvedencev javnih zdravstvenih zavodov. Ocena škode na stavbah vključuje tudi škodo, nastalo na objektu Psihiatrične bolnišnice Begunje, ki je kulturni spomenik. Gre za zdravstveni objekt, ki je avgustovskih poplavah utrpel največjo škodo v sektorju zdravstvo. Ocena škode zaradi zavarovanja elementov kulturne dediščine v primeru Psihiatrične bolnišnice Begunje niso všteti v škodo znotraj zdravstva, temveč jih v svoji oceni vključuje Ministrstvo za kulturo v okviru sektorja kultura.

Škoda na opremi je ocenjena na podlagi realne ocene škode s strani izvedencev javnih zdravstvenih zavodov. Škoda na materialu in zalogah je ocenjena na podlagi realne ocene škode.

Skupna ocena škode v sektorju zdravje je ocenjena na 7.287.057,00 EUR.

Tabela 18: Skupna ocena škode v sektorju zdravje .

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
ZDRAVSTVO	7.287.057	7.287.057,00 (100 %)

2.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Obilno deževje je v začetku avgusta 2023 v večjem delu Slovenije povzročilo katastrofalne razmere. Vsi prebivalci, živeči na območjih, ki so jih poplave prizadele, so bili ali so še vedno zdravstveno ogroženi. V času poplav je prišlo do zaprtja ene bolnišnice, Psihiatrične bolnišnice Begunje, pacienti so bili premeščeni v okoliške javne zavode, ki so omogočile primerno oskrbo pacientov. Nekateri drugi javni zdravstveni zavodi so bili prizadeti v manjši meri, niso pa

prekinili izvajanja zdravstvene dejavnosti. Zdravstveni sistem se je ob ujmi in v prvih dneh po ujmi soočal s težavo dostopa do prebivalcev, ki so ostali ujeti na nedostopnih območjih zaradi poplavljenih cest, plazov, podrtih mostov in drugih razlogov, povezanih z ujmo. S pomočjo helikopterskih prevozov je zdravstveno osebje te ljudi oskrbovalo in jih po potrebi s helikopterji prepeljalo v ustrezne javne (zdravstvene) zavode.

Ujma na zdravje ljudi vpliva na več načinov, in sicer:

1. Problematika onesnaženih tal na Koroškem

Na območju Koroške je prišlo na območju celotne Mežiške doline, deloma tudi Dravske doline, do obsežnih hudourniških poplav. Reka Meža je ob tem s seboj nesla ogromno materiala in ga odlagala vzdolž svojega toka. V tem materialu je bilo med drugim veliko sedimenta in zemlje, onesnažene s potencialno toksičnimi elementi. To so potrdile tudi analize mulja, ki se je nalagal. Tudi tla pod nanešenim muljem imajo visoke koncentracije nekaterih toksičnih elementov, kar je posledica preteklih nanosov. Poplave so uničile precej infrastrukture in v okolje nanese ogromno materiala, ki predstavlja vir prahu in posledic na zdravje ljudi. Dogodek je močno spremenil stanje v okolju in zahteva vnovične oziroma dodatne napore za zmanjšanje izpostavljenosti potencialno toksičnim elementom. Zaradi fizioloških in vedenjskih značilnosti so najbolj občutljiva skupina mlajši otroci.

2. Širjenje okužb

Na območju Koroške in Savinjske je zaradi posledic poplav neposredno po ujmi prišlo do širjenja okužb, ki so rezultirale v prebavnih težavah, vročini in bolečinam v mišicah. Okužbe so se širile zaradi okužene vode in/ali zemlje. Z okuženo vodo in zemljo so prebivalci in prostovoljci stopali v stik ves čas sanacije.

3. Problematika plesni v bivalnih prostorih

Stoječa voda in odvečna vlaga med poplavami nudijo ugodne pogoje za razrast plesni, kar predstavlja tveganje za zdravje ljudi. Prostore, ki so bili poplavljeni je potrebno primerno sanirati, da ne pride do zdravstvenih težav. Več prebivalcev Slovenije biva v prostorih, ki še niso v dovoljšni meri izsušeni.

4. Duševno zdravje prizadetih v ujmi

Posledice poplav so povzročile tudi hude stiske prebivalcev, ki so bili neposredno oškodovani ali drugače vpleteni v katastrofalno ujmo. Ministrstvo za zdravje je skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje in javno zdravstvenimi zavodi vzpostavilo mobilne time za psihosocialno pomoč ljudem v stiski, ki so pričeli z izvajanjem pomoči neposredno po ujmi in bodo nudili psihosocialno pomoč prizadetim še v naslednjih mesecih.

2.2. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

2.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Vzgojo in izobraževanje na doterciarni ravni v Sloveniji izvajajo vrtci, osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom, srednje šole, dijaški domovi, domovi za učence, organizacije za izobraževanje odraslih ter zavodi za otroke s posebnimi potrebami. Na terciarni ravni se izobraževanje izvaja v višjih šolah, samostojnih visokošolskih zavodih in na univerzah.

Leta 2021 je Sloveniji za izobraževalne ustanove od pred-primarnega do terciarnega izobraževanja porabila 5,7 % svojega BDP. Za predšolsko vzgojo je bilo porabljenega 1,11 %, za osnovnošolsko izobraževanje 2,49 %, za srednješolsko izobraževanje 0,91, za terciarno izobraževanje 1,19 % BDP. Od vseh izdatkov za izobraževalne ustanove je bilo 88 % izdatkov iz javnih virov, 11 % iz zasebnih virov in preostali odstotek iz mednarodnih virov.

Večina otrok in učencev v Sloveniji obiskuje javne vrtce in šole. V šolskem letu 2022/2023 je javne vrtce obiskovalo 94% vseh otrok, vpisanih v vrtce (86.177), javne osnovne šole 99 % vseh osnovnošolskih učencev (197.062), javne srednje šole 98 % vpisanih dijakov (77.462). Za Slovenijo je značilna velika razvejanost javne mreže vzgojno-izobraževalnih institucij, kar omogoča dostopnost vzgoje in izobraževanja in podpira regionalni in lokalni razvoj.

Javne vrtce in osnovne šole ustanavljajo lokalne skupnosti, država pa je ustanoviteljica javnih srednjih šol, dijaških domov, zavodov za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami višjih šol, podpornih zavodov s področja izobraževanja, javnih višjih šol, univerz in študentskih domov.

Javna osnovnošolska mreža je tako leta 2022 štela 808 enot, oziroma lokacij (javnih centralnih in podružničnih šol), ki so bile združene v 450 pravnih osebah - osnovnih šolah. Več kot 200 osnovnih šol je poleg osnovnošolskega izobraževanja izvaja tudi predšolsko vzgojo v pridruženih enoti vrtca. Podobno kot osnovnošolska mreža je razpršena tudi mreža vrtcev, ki so razporejeni na 992 lokacij (vključujoč vrtce pri šoli). Na ravni srednješolskega izobraževanja je delovalo 32 šolskih centrov in 115 srednjih šol.

V šolskem letu 2022/2023 je delovalo 111 javnih srednjih šol (organiziranih v posameznih srednjih šolah oziroma šolskih centrih), 6 zasebnih srednjih šol in 6 vzgojno-izobraževalnih zavodov za dijake s posebnimi potrebami. V srednje šole je bilo v šolskem letu 2022/2023 vpisanih 80.914 dijakov.

Poleg tega je v študijskem letu 2022/2023 visokošolske strokovne študijske programe izvajalo 29 javnih višjih šol in 18 zasebnih šol (imena v prilogi). Skupno je bilo v te programe vključenih 9.280 dijakov (6.145 v javnih šolah in 3.135 v zasebnih šolah).

Spodnje tabele prikazujejo splošne podatke o sektorju za najbolj prizadete regije v tem sektorju – Gorenjsko, Koroško, Osrednjeslovensko in Savinjsko.

PRILOGA 3 – Podrobna razčlenitev škode po kategorijah, opis in finančna tabela.

Tabela 19: Pregled stanja v sektorju vzgoja in izobraževanje.

Stopnja šolanja	Trajanje (leta)	Število otrok, učencev in študentov			Število zaposlenih	Tip in število institucij		
		Skupaj	Dečki	Deklice		Skupaj	Javno	Zasebno
Vrtci	6	45.490	23.821	21.929	9.540	642	522	120
Osnovne šole	9	107.773	55.327	52.446	14.886	372	367	5
Srednje šole	3-4	45.853	22.987	22.866	4.297	62	58	4
Višje šole	2	5.415	3.303	2.112	/	29	16	13
Vzgojno-izobraževalni zavodi za otroke s posebnimi potrebami	do 20	1.206	733	473	916	61	61	0

Tabela 20: Pregled stanja v vrtcih v najbolj prizadetih regijah.

Vrtci	Število institucij	Število enot			Število otrok			Število zaposlenih		
		Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Dečki	Deklice	Skupaj	Učitelji	Ostali
Regija		Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Dečki	Deklice	Skupaj	Učitelji	Ostali
GORENJSKA	38	117	94	23	8.346	4.378	3.910	1.670	1.081	589
KOROŠKA	12	43	40	3	2.694	1.403	1.304	649	396	253
OSREDNJSLOVENSKA	100	341	262	79	24.072	12.717	11.704	5.055	3.434	1.621
SAVINJSKA	37	141	126	15	10.378	5.323	5.011	2.166	1.477	689
Skupaj	187	642	522	120	45.490	23.821	21.929	9.540	6.388	3.152

Tabela 21: Pregled stanja v osnovnih šolah v najbolj prizadetih regijah

Osnovne šole	Število institucij	Število enot			Število učencev			Število zaposlenih		
		Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Dečki	Deklice	Skupaj	Učitelji	Ostali
Regija		Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Dečki	Deklice	Skupaj	Učitelji	Ostali
GORENJSKA	35	73	73	0	20.521	10.606	9.915	2.778	1.878	900
KOROŠKA	17	34	34	0	6.407	3.223	3.184	965	638	328
OSREDNJSLOVENSKA	94	157	152	5	56.149	28.839	27.310	7.785	5.019	2.766
SAVINJSKA	56	108	108	0	24.696	12.659	12.037	3.358	2.216	1.142
Skupaj	202	372	367	5	107.773	55.327	52.446	14.886	9.751	5.135

Tabela 22: Pregled stanja v srednjih šolah v najbolj prizadetih regijah

Srednje šole	Število institucij			Število dijakov			Število zaposlenih		
	Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Učitelji	Ostali
GORENJSKA	10	10	0	7.956	4.494	3.462	768	639	129

PRILOGA 3 – Podrobna razčlenitev škode po kategorijah, opis in finančna tabela.

KOROŠKA	2	2	0	2.297	1.180	1.117	230	183	47
OSREDNJSLOVENSKA	39	35	4	25.252	12.030	13.222	2.288	1.919	369
SAVINJSKA	11	11	0	10.348	5.283	5.065	1.011	827	184
Skupaj	62	58	4	45.853	22.987	22.866	4.297	3.568	729

Tabela 23: Pregled stanja v višjih šolah v najbolj prizadetih regijah

Višje šole	Število institucij			Število študentov			Število zaposlenih*		
	Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Učitelji	Ostali
GORENJSKA	6	4	2	1.201	1.106	95	/	/	/
KOROŠKA	2	2	0	248	248	0	/	/	/
OSREDNJSLOVENSKA	15	5	10	2.884	1.041	1.843	/	/	/
SAVINJSKA	6	5	1	1.082	908	174	/	/	/
Skupaj	29	16	13	5.415	3.303	2.112	/	/	/

* Podatki o zaposlenih na sektorju višjega šolstva za posamezne regije niso znani. Razpolagamo zgolj s skupnim številom zaposlenih za celotno državo in sicer 386 v študijskem letu 2022/23..

Tabela 24: Pregled stanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za otroke s posebnimi potrebami v najbolj prizadetih regijah

Vzgojno-izobraževalni zavodi za otroke	Število institucij	Število enot			Število učencev			Število zaposlenih		
		Skupaj	Javno	Zasebno	Skupaj	Dečki	Deklice	Skupaj	Učitelji	Ostali
GORENJSKA	1	9	9	0	68	28	40	47	33	14
KOROŠKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSREDNJSLOVENSKA	8	52	52	0	1.138	705	433	869	328	541
SAVINJSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	9	61	61	0	1.206	733	473	916	361	555

2.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ocena škode na objektih v sektorju vzgoje in izobraževanja je bila narejena po metodologiji, pojasnjeni v Prilogi 4.

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je evidentiralo 32 vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki so na skupaj 46 objektih utrpeli škodo zaradi poplav, z dne 4. 8. 2023. Materialno škodo je utrpelo:

- 8 vrtcev iz 7 občin (6 javnih vrtcev in 2 zasebna) na 13 objektih,
- 19 osnovnih šol iz 12 občin (vse javne) na 28 objektih,
- 3 srednje šole iz 3 občin (vse javne) na 3 objektih,
- 1 zavod za usposabljanje invalidne mladine (javni),
- 1 višja strokovna šola (javna).

Zbrani podatki izkazujejo škodo in stroške nadomestnih nastanitev na prizadetih zavodih na področju štirih regij (Gorenjska, Koroška, Osrednjeslovenska in Savinjska), razvrščenih glede na vrsto zavoda. Iz zbranih podatkov je razvidno, da je največ škode utrpela Osrednjeslovenska regija in sicer v višini cca. 26,8 mio EUR, ki je imela poškodovanih največ objektov

Po pregledu poškodbene dokumentacije¹ smo ugotovili, da lahko škodo razdelimo v tri kategorije in sicer:

1. Kategorija (GOI+O) so objekti, ki so imeli poškodovano stavbo in opremo (kjer GOI predvideva izvedbo gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, O pa nabavo opreme in usposabljanje).
2. Kategorija (ZU) je škoda na zunanjih površinah (šolska in vrtčevska igrišča ter športna igrišča in oprema) (kjer ZU predvideva sanacijo zunanjih površin in opreme).
3. Kategorija (O) so zavodi, ki so imeli škodo samo na opremi in učilih (kjer ZU predvideva sanacijo zunanjih površin in opreme (kjer O predvideva nabavo opreme in usposabljanja).

Tabela 25: Pregled po stopnjah šolanja in kategorijah škode.

Stopnja šolanja	Javno			Zasebno			Površina (m ²)
	Kategorija škode 1	Kategorija škode 2	Kategorija škode 3	Kategorija škode 1	Kategorija škode 2	Kategorija škode 3	
	GOI+O	ZU	O	GOI+O	ZU	O	
Vrtci	6	4	0	2	1		20.062,43

¹ Pomembno je omeniti, da je bila v tem sektorju uporabljena drugačna metodologija za oceno škode na stavbah (kot je opisano zgoraj), vendar je bil skupni znesek primerjan z rezultati splošne metodologije za oceno škode na stavbah, pojasnjene v Prilogi 4, in rezultati so bili skoraj enaki.

PRILOGA 3 – Podrobna razčlenitev škode po kategorijah, opis in finančna tabela.

Osnovne šole	21	6	1	0	0	0	63.351,12
Srednje šole	3	0	0	0	0	0	2.660,00
Višje šole	1	0	0	0	0	0	1.000,00
Vzgojno-izobraževalni zavodi za otroke s posebnimi potrebami	1	0	0	0	0	0	50,00
46	32	10	1	2	1	0	87.123,55

V nadaljevanju je povzetek vrednosti skupne materialne škode:

- Skupna vrednost škode za obseg del pri obnovitvi poškodovanih objektov v stanje pred nesrečo: 29.407.475 EUR
- Skupna vrednost opreme in učil: 9.605.117 EUR
- Skupna vrednost interventnih stroškov: 2.921.994 EUR
- Skupna vrednost nadomestnih prostorov: 3.000.000,00 EUR

Skupna ocenjena neposredna škoda v sektorju znaša 54,82 mio EUR.

Tabela 26: Skupna ocena škode v sektorju vzgoja in izobraževanje.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	54.820.194	53.201.067 (97%)

2.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Uničujoče poplave so se zgodile še v času poletnih počitnic, vendar tik pred odprtjem šolskih vrat. Medtem ko se osnovne in srednje šole še niso odprle, pa je velik izziv predstavljalo zagotavljanje kontinuitete predšolske vzgoje.

Posledice poplav so pokazale svojo razsežnost, saj je bilo najmanj 26 vrtcev huje prizadetih, 13 jih je bilo potrebnih obsežnih popravil. Zaradi namestitve odseljenih otrok so se morali nekateri vrtci preseliti na ustrezne bližnje ali bolj oddaljene lokacije v občini. Nenadne poplave so prisilile reševalce v Osrednjeslovenski regiji, da so evakuirali otroke iz vrtcev, ki ležijo na lokacijah na ravninah, ki prej še nikoli niso utrpeli poplav.

Poplave so uničile tudi 28 osnovnih šol, od katerih jih je 19 poročalo o potrebi po obsežnejših sanacijah. Škoda je bila predvsem osredotočena na ogrevalno in električno opremo, kar je zahtevalo nujno pozornost, da bi preprečili nadaljnjo škodo in tveganje za zdravje zaposlenih, reševalnega osebja in prostovoljcev. Poleg tega je bilo treba v kratkih dveh tednih pred začetkom novega šolskega leta zamenjati lesene talne obloge in pohištvo.

Medtem ko je 12 srednjih šol in izobraževalnih ustanov, vključno z dijaškimi domovi, poročalo o škodi zaradi poplav, so bile na splošno manj prizadete, le 5 jih je potrebovalo takojšnjo oskrbo in vzdrževanje. Poleg tega so vse vzgojno-izobraževalne ustanove poročale o škodi na svojih šolskih igriščih in dvoriščih, nekatere so v hudourniških padavinah izgubile znaten del zunanje športne opreme in igral. Na območju reke Mežice so poplave za seboj pustile strupeno blato in naplavine, onesnažene s svincem in drugimi težkimi kovinami, zaradi česar nekatera območja niso varna za otroke. Obsežna čistilna dela še vedno potekajo.

Vpliv poplav je presegel same izobraževalne ustanove. Skupnosti, ki obdajajo te ustanove, so bile močno prizadete, saj so številni prebivalci izgubili svoje domove in imetje. Šole so v odgovor odprle svoja vrata, da bi zagotovile zatočišče, in jih preuredili v centre za zaščito in reševanje po vsej Sloveniji.

Poleg poškodovanosti stavb in opreme obnova okoliške infrastrukture predstavljala velik izziv. V manj gosto poseljenih in manj urbaniziranih severnih delih Slovenije, kot je Koroška regija, je prioriteta obnova cest, poti in mostov do šol in vrtcev. Vladna sredstva so bila hitro dodeljena za zagotovitev dostopa do osnovnih storitev, vključno z izobraževanjem. Kljub prejeti podpori se nekateri oddaljeni podeželski prebivalci še vedno soočajo s težavami pri dostopu do šol po močno poškodovanih gozdnih cestah. Začasni mostovi in težka mehanizacija so zagotovili ključno pomoč, da se omogoča dostop in delovanje izobraževalnih ustanov.

2.3. JAVNI SEKTOR - DRUGO

2.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Slovenijo sestavlja 212 občin. Na področju drugih javnih stavb je bilo v nesreči prizadetih 119 občin.

Tabela 27: Pregled stanja na stavbah javnega sektorja v najbolj prizadetih regijah.

Število občin	Število stavb	Povprečna površina stavbe [m ²]	Skupna površina stavb [m ²]
119	206	674	138.943

Na prizadetem območju je po podatkih katastra nepremičnin skupno 9.978 javnih stavb, od katerih je 206, oziroma 2,1 %, drugih javnih stavb.

V kot druge javne stavbe so upoštevane stavbe z naslednjimi namembnostmi:

- poslovni prostori javne uprave,
- konferenčne ali kongresne dvorane,
- stavbe za kulturo in razvedrilo,
- muzeji in knjižnice,
- stavbe za zaščito, reševanje in zaklonišče
- stavbe za opravljanje verskih obredov
- stavbe za pokopališko dejavnost
- ipd.

2.3.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Metodologija ocenjevanja škode v kategoriji »Javni sektor – Drugo« temelji na ocenjevanju škode na javnih stavbah, ki niso namenjene zdravstvu in izobraževanju, ter na ocenjevanju škode na materialih in opremi.

1. Ocenjevanje obsega škode na stavbah

Obseg in ocena škode na stavbah se ocenjuje po splošni metodologiji za ocenjevanje škode na stavbah, opisani v Prilogi 4. Podatki o lokacijah, vrstah in velikosti stavb za namen ocenjevanja škode na stavbah namenjenih javnim storitvam, razen zdravstva in izobraževanja, so vzeti iz dostopnih nepremičninskih evidenc. Stavbe imajo v katastru nepremičnin različne dejanske rabe delov stavb. Iz dejanske rabe delov stavb in njihovih površin je bila izračunana prevladujoča dejanska raba stavbe za posamezen objekt.

Vzrok nastanka škode na stavbah se deli na:

1. škodo povzročeno zaradi delovanja vode (učinek poplavljanja in erozije);
2. škodo povzročeno zaradi delovanja zemeljskih plazov.

Škoda na stavbah zaradi poplav je bila izračunana po metodi Huizinga, potrjena pa je bila z nadomestno metodo. Pri oceni vrednosti škode zaradi posrednih poplavnih mehanizmov in zemeljskih plazov je bila uporabljena nadomestna metoda.

Tabela 28: Pregled škode na stavbah javnega sektorja.

Škoda	Število občin	Število poškodovanih stavb	Povprečna površina stavbe [m ²]	Skupna površina stavb [m ²]	Škoda na stavbah [EUR]
Poplavljanje	51	206	674	138.943	24.382.573,00
Posredni mehanizmi poplavljanja	102	21	472	9.914	925.967,00
Zemeljski plazovi	59	8	882	7.055	6.399.068,00
Skupaj	212	235	-	155.912	31.707.608,00

Skupna ocena škode na drugih javnih stavbah, nastala zaradi poplavljanja, posrednih mehanizmov poplavljanja ter zaradi delovanja plazov, znaša 31.707.608 EUR.

2. Ocenjevanje škode na opremi in materialih:

Oceno škode na opremi in zalogah v lokalnih skupnosti je zbirala Uprava RS za zaščito in reševanje in jo vključila v intervencijske stroške.

Naslednji resorji so pripravili oceno škode zaradi uničene opreme in zalog v skupni višini 55.906.45 EUR:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: 19.540,45, EUR
- Ministrstvo za notranje zadeve: 35.366,00 EUR
- Ministrstvo za pravosodje: 1.000,00 EUR

Skupna ocena neposredne škode v sektorju »javni sektor-drugo«, ki vključuje škodo na stavbah, opremi in materialih, po prejetih podatkih znaša 31.763.514,45 EUR.

Tabela 29: Skupna ocena škode v sektorju javne storitve – drugo.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
JAVNI SEKTOR - DRUGO	31.763.514,45	31.763.514,45 (100%)

2.3.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Poplave so prizadele številne javne objekte na nacionalni in lokalni ravni. Nedostopnost objektov je povzročila otežen dostop do javnih storitev. Številni prebivalci so v poplavih izgubili svoje dokumente zato je otežen dostop do upravnih enot predstavljal oteževalno okoliščino. Otežen dostop je vplival tudi na gospodarstvo.

Prizadeti objekti javne kulturne infrastrukture na občinskem nivoju bodo kratkoročno zaprti ali bodo poslovali omejeno. Že kratkoročno pomanjkanje prostorov in opreme za izvajanje kulturnih dejavnosti pomeni stagnacijo oz. slabšanje pogojev za izvajanje kulturne dejavnosti. Srednjeročno in dolgoročno bo izguba ali omejen dostop do teh kulturnih središč in sredstev negativno vplival na duševno zdravje, saj imajo te dejavnosti pozitivno korelacijo z blaginjo in zdravjem prebivalstva. Takšno neizvajanje ali pomanjkanje imajo širše, dolgoročne generacijske učinke, saj se vsaka generacija kulturno razvija na podlagi priložnosti, ki jih ponujajo kulturne dejavnosti in udejstvovanje.

Posledica bo tudi zmanjšana družbena toleranca, saj je veliko teh dejavnosti in kulturnih dogodkov namenjenih manjšinskim skupnostim za predstavitev njihove kulture in povezovanje s širšo populacijo. Povečal se bo razkorak v razvoju med bolj oddaljenimi deli Slovenije in večjimi kulturnimi središči, kar bo vplivalo predvsem na izobraževanje mladih in otrok ter povečevalo socialno neenakost med različnimi regijami in družbenimi skupinami.

Prizadeti so objekti, med katerimi so številni kulturni domovi z dolgoletno tradicijo, ki so še posebej v manjših krajih središča skupnostnega in kulturnega življenja kraja. Praviloma služijo kot multifunkcijski centri za raznolike oblike kulturnega udejstvovanja (film, gledališče, rokodelstvo, kulturno-umetnostna vzgoja za najmlajše, ples, glasba, likovni ateljeji in razstavniki itn.) tako na profesionalnem kot ljubiteljskem nivoju. Slednja dejavnost je še posebej v krajih, ki so jih močno prizadele poplave, izjemnega pomena za kohezivnost in duševno zdravje, na ravni države pa v njih sodeluje blizu 100.000 ljudi

3. GOSPODARSTVO

3.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

V Republiki Sloveniji je po podatkih SURS v letu 2021 poslovalo 211.188 podjetij, ki so zaposlovala 950.173 oseb in ustvarila 137.819 milijonov EUR prihodka. Prevladujejo mikro, mala in srednje velika podjetja (dalje: MSP) in sicer v deležu 99,8 %, medtem ko je bilo velikih podjetij 0,2%. Blagovna menjava je v letu 2021 znašala dobrih 74 mrd. EUR, od tega je izvoz znašal 35,5 mrd. EUR, uvoz pa 38,5 mrd. EUR. MSP so po podatkih SURS v letu 2021 k izvozu participirala v deležu 43%, k uvozu pa 52%, medtem ko so velika podjetja k izvozu participirala v deležu 57%, k uvozu pa 48%. Velika podjetja so ustvarila 33,4% prihodkov, zaposlovala pa so 53,7 % vseh zaposlenih, ki delajo v podjetjih. MSP so na drugi strani ustvarila za 66,6% prihodkov in zaposlovala 46,3% zaposlenih. (vir: Podjetja, 2021 (stat.si))

Iz UMAR-jevega Poročila o razvoju 2023 izhaja, da je slovensko gospodarstvo v letu 2022 ob podpori ekspanzivno naravnane fiskalne politike po epidemiji COVID-19 hitro okrevalo. BDP na prebivalca po kupni moči je v letu 2022 dosegel 92 % povprečja EU. V letu 2022 se je visoka pokovidna gospodarska rast z energetske krizo in povečano negotovostjo v mednarodnem okolju umirila, s ponudbenim energetske in surovinske šokom pa se je v razmerah okrepljene pokovidne zasebne potrošnje in pomanjkanja delovne sile zvišala inflacija. Poročilo o produktivnosti ugotavlja zaostanek na področju produktivnosti in prepočasen prehod k preobrazbi v pametno in zeleno gospodarstvo. Ob tem poročilo ugotavlja, da nizka produktivnost, ki je v letu 2022 dosegla 86 % povprečja EU, pojasnjuje razvojno vrzel Slovenije v bruto domačem proizvodu na prebivalca (po kupni moči). (vir: Poročilo o razvoju 2023 (gov.si))

Po zadnjih razpoložljivih podatkih SURS po stanju pred poplavami iz meseca avgusta 2023, inflacija v Republiki Sloveniji znaša 6,2 %, medtem ko zadnji razpoložljivi podatki za 2. četrletje leta 2023 kažejo, da realna rast BDP, ki znaša 1,4%, kaže odstopno spremembo BDP v stalnih cenah v četrletju v primerjavi z istim četrletjem prejšnjega leta.

3.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS) je skladno z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč pristojno za odpravo posledic škode v gospodarstvu, kar zajema škodo na treh kategorijah premoženja podjetij – na strojih in opremi, na zalogah in izpadu prometa. Po nacionalnih pravilih se gospodarstvu sicer povrača tudi škoda zaradi izpada prihodkov, vendar pa ta del po pravilih Solidarnostnega sklada ni upravičen in zato ni prikazan v finančni tabeli na koncu tega poglavja. Na drugi strani je Ministrstvo za naravne vire in prostor (MNVP) skladno z ZOPNN pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč na objektih v lasi gospodarstva.

Obseg in ocena škode na stavbah se ocenjuje po splošni metodologiji za ocenjevanje škode na stavbah, opisani v Prilogi 4. Podatki o lokacijah, vrstah in velikosti stavb za namen ocenjevanja škode na stavbah namenjenih poslovnih in industrijskih dejavnosti so vzeti iz dostopnih nepremičninskih evidenc. Stavbe imajo v katastru nepremičnin različne dejanske rabe delov stavb. Iz dejanske rabe delov stavb in njihovih površin je bila izračunana prevladujoča dejanska raba stavbe za posamezen objekt.

Vzrok nastanka škode na stavbah se deli na:

1. škodo povzročeno zaradi delovanja vode (učinek poplavljanja in erozije);
2. škodo povzročeno zaradi delovanja zemeljskih plazov.

Škoda na stavbah zaradi poplav je bila izračunana po metodi Huizinga, potrjena pa je bila z nadomestno metodo. Pri oceni vrednosti škode zaradi posrednih poplavnih mehanizmov in zemeljskih plazov je bila uporabljena nadomestna metoda.

Povprečna ocena škode na m² površine poslovne ali industrijske stavbe po oceni znaša dobrih 1.700,00 EUR. Škoda zaradi neposrednega delovanja voda na poslovnih in industrijskih stavbah je ocenjena na 477,745,802,00 EUR. Škoda, ki je stavbam v lasti gospodarstva nastala zaradi posrednega delovanja voda, je ocenjena minimalno, v deležu 5 % ocenjene nadomestitvene vrednosti, kar znaša 12.368.726 EUR. Škodo na stavbah v lasti gospodarstva, ki je posledica plazov, pa se ocenjuje na 2.202.507,00 EUR.

Ocena škode na strojih, opremi in zalogah ter stroških čiščenja je pripravljena na podlagi podatkov zbranih s strani gospodarstva o potrebah podjetij po nabavi novih strojev in opreme, namesto popravil poškodovane ali uničene opreme in strojev. Na podlagi analize ocene tržne vrednosti nabav novih strojev in opreme je napravljen faktor nove nabavne vrednosti. Povprečni faktor (neponderirano povprečje) na podlagi analize 72 podjetij vseh velikosti tako znaša 2,10. Skladno s tem so stroški nakupa nove opreme in strojev 2,10-krat višji od stroškov popravila poškodovane opreme in strojev. Za dodatno preverjanje faktorja je ministrstvo oceno posredovalo Gospodarski zbornici Slovenije in Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Obe zbornici sta vrednost potrdili kot primerno in verodostojno oceno faktorja nove nabavne vrednosti opreme in strojev namesto poškodovane ali uničene. Potreba po sanaciji škode na strojih in opremi, ob upoštevanju potreb novih nabav produktivnih naložb, tako znaša 353.321.717,74 EUR

V okviru ocenjenih stroškov čiščenja, ki jih ima gospodarstvo pri čiščenju s strani zaposlenih pri delodajalcu, le ti predstavljajo javnofinančni izdatek, ki ga bo kot upravičeni strošek upoštevalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Prikaz ocene škode po posamezni kategoriji škode oziroma stroškov je v sektorju gospodarstvo opredeljen kot sledi

- škoda na stavbah: 492.317.035,00 EUR;
- škoda na opremi in strojih: 353.321.717,74 EUR;
- Ocenjena škoda na zalogah: 90.774.105,00 EUR;
- Stroški čiščenja s pomočjo zaposlenih v podjetjih: 14.308.692,03 EUR;
- Stroški čiščenja preko najetih zunanjih izvajalcev: 14.742.651,04 EUR.

Na podlagi tega skupna ocena škode v gospodarstvu znaša 965.464.200,81 EUR.

Tabela 30: Skupna ocena škode v sektorju gospodarstvo.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
GOSPODARSTVO	965.464.200,81	14.308.692,03 (1,5 %)

3.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Poplave iz meseca avgusta 2023 so glede na podatke iz točke 1.1.2. znatno negativno prizadele gospodarstvo, ki bo posledice poplav na produktivnih naložbah ter vpliv na poslovanje odpravljalo daljši čas. Poplave so po COVID-19 in energetske krizi že tretji velik negativni šok v slovenskem gospodarstvu v obdobju zadnjih petih let. Ob siceršnjih izzivih v zvezi z ohlajanjem gospodarske rasti tudi drugod po Evropi ter nuje po učinkovitejšem pametnem, zelenem in digitalnem prehodu ter pričakovani večji produktivnosti in konkurenčnosti, poplave iz meseca avgusta 2023 še toliko bolj pomenijo oviro za razvoj in krepitev gospodarstva, saj bo sanacija posledic poplav zahtevala znatne finančne vire že zgolj za vzpostavitev stanja pred naravno nesrečo.

Skladno s pravili državnih pomoči za odpravo posledic škode v gospodarstvu, povračilo škode ne sme presegati dejanske škode. Del škode na opreми, strojih, zalogah in izpadu prometa bo podjetjem s strani ministrstva predvidoma sofinanciran s predplačili v višini do 10% ocenjene škode, medtem ko povračila v obliki nepovratnih sredstev za to škodo ne smejo presegati 50% ali 60% dejanske škode (predplačilo se všteva). Del škode na stavbah v lasti gospodarstva je skladno z ZOPNN tudi lahko predmet povračila škode v obliki nepovratnih sredstev in sicer v deležu do 30% ali do 40% dejanske škode.

Ministrstvo si prizadeva zagotoviti tudi ukrepe finančnega inženiringa za odpravo posledic škode zaradi poplav iz avgusta 2023, vendar je dejstvo, da so državne pomoči, ki bodo gospodarstvu na voljo za odpravo posledic poplav (tudi likvidnostne pomoči, moratoriji na odplačilo kreditov in delovnopravne pomoči v obliki subvencioniranja čakanja na delo in podobno), lahko podjetjem le v pomoč, ne morejo pa v celoti nadomestiti potrebnih srednjeročnih in dolgoročnih zasebnih vlaganj podjetij najmanj za vzpostavitev poslovanja, kot je bilo pred naravno nesrečo.

4. KMETIJSTVO, RIBIŠTVO IN GOZDARSTVO

4.1. KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO

4.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Kmetijstvo

V letu 2022 je kmetijstvo skupaj z lovom, gozdarstvom in ribištvom prispevalo 1,7 % k skupni dodani vrednosti in 6,3 % k skupni zaposlenosti. Podobno kot v zadnjih nekaj letih, se še naprej zmanjšuje delež zaposlenosti v kmetijstvu. Obseg kmetijske proizvodnje se je močno zmanjšal že v letu 2021, v letu 2022 pa se je glede na leto prej zmanjšal za okoli odstotek. Obseg pridelka je bil v obeh letih bistveno manjši, živinoreja pa je ostala na ravni preteklih let. Rastlinsko pridelavo v letu 2022 je zaznamovala suša. Skupna škoda v kmetijski proizvodnji je ocenjena na 148 milijonov evrov.

Tabela 31: Ključni splošni statistični podatki za slovensko kmetijstvo v letu 2022

Kmetijstvo v gospodarstvu+:	
Bruto dodana vrednost kmetijskega sektorja (kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo; 2022: začasni podatki)	1,010.9 (mio EUR)
Delež v skupni dodani vrednosti	1,7 %
Zaposlenost v kmetijstvu	68.000
Delež v skupni zaposlenosti	6.3 %
Izvoz agroživilskih proizvodov (začasni podatki)	2.017 (mio EUR)
Uvoz agroživilskih proizvodov (začasni podatki)	3.343 (mio EUR)
Raba kmetijskih zemljišč (letna statistika pridelka):	
Zemljišča v kmetijski rabi	479.432 ha
Obdelovalne površine	36,9 %
Trajni nasadi	5,9 %
Trajna travišča	57,2 %
Delež zemljišč v kmetijski rabi od vseh zemljišč	23,7 %
Obdelovalne površine na prebivalca	0,23 ha

Ob bistveno višji vrednosti celotne kmetijske proizvodnje (okoli 1,6 milijarde EUR) in hkrati višji vmesni potrošnji, je faktorski dohodek v letu 2022 znašal 541 milijonov EUR ali okoli 7.400 EUR na letno enoto dela.

Po zadnjem popisu v kmetijstvu se je leta 2020 v Sloveniji z živinorejo ukvarjalo 44.976 kmetijskih gospodarstev, v povprečju pa so redili 9,1 glav velike živine na gospodarstvo. Govedoreja ostaja najpomembnejša proizvodna usmeritev slovenskega kmetijstva. V letu 2020 se je v Sloveniji z govedorejo ukvarjalo nekaj več kot 28 tisoč kmetijskih gospodarstev, kar predstavlja 42 % vseh kmetijskih gospodarstev v Sloveniji. V večini živinorejskih sektorjev se je rast leta 2022 zmanjšala, z izjemo proizvodnje perutninskega mesa (2 % povečanje).

Stopnje samooskrbe, ki zaradi sprememb v obsegu proizvodnje in porabe v zadnjem obdobju nihajo, so bile v letu 2022 višje kot v letu 2021 pri sadju, mesu in medu ter nižje pri žitih, krompirju, zelenjavi, mleku in jajcih. Domača proizvodnja, tako kot prejšnja leta, presega domačo porabo mleka (stopnja samooskrbe 130 %), govejega mesa (116 %) in perutninskega

mesa (109 %). Slovenija ostaja neto uvoznik večine agroživilskih proizvodov. V letu 2022 so po začasnih podatkih v strukturi celotnega uvoza z 8 % največji delež predstavljali meso, sadje in različna živila.

Ribištvo

V dejavnosti morskega gospodarskega ribolova in marikulture je v letu 2021 sodelovalo 124 delovno aktivnih oseb, kar je 6 oseb več kot leto prej. Od tega se je 89 oseb ukvarjalo z gospodarskim ribolovom, 35 pa z marikulturo ali morskim ribogojstvom. Med osebami, ki so se v letu 2021 ukvarjale z gospodarskim morskim ribolovom, je bilo 50 prevladujočih samostojnih ribičev. Preostalih 39 oseb je bilo zaposlenih v gospodarskih družbah ali pri samostojnih podjetnikih. V register ribiških plovil, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za ribištvo, je bilo na dan 31. 12. 2022 evidentiranih 137 plovil za gospodarski morski ribolov. V letu 2022 je bilo po začasnih podatkih v ribogojnicah vzrejenih 1.025 ton sladkovodnih rib, kar je 13 % manj kot do 2021. Pri tem je prevladovala vzreja hladnovodnih rib; z 803 tonami se je količina v primerjavi z letom 2021 zmanjšala za 14 %. Proizvodnja toplovodnih rib se je v letu 2022 zmanjšala na slabih 223 ton, to je 10 % manj kot v letu 2021. Z vzrejo sladkovodnih rib je bilo vključenih 152 delovno aktivnih leta 2021.

Slovenijo sestavlja 212 občin. V sektorju kmetijstva, ribištva in gozdarstva je ujma prizadela stavbe s to namensko rabo v 119 občinah.

Tabela 32: Pregled stavb namenjenih kmetijstvu in gozdarstvu v prizadetih regijah.

Število občin	Število vseh stavb	Povprečna površina stavbe [m ²]	Skupna površina stavb [m ²]
119	297.556	111	32.914.692

4.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je opravilo popis škode na podlagi spletne prijave in vpisa v spletni obrazec skupaj s kmetijskimi strokovnjaki in strokovnjaki z drugih področij. Stanje po nesreči je bilo analizirano ne glede na lastnino, prevladuje pa privatna lastnina.

Popis škode v kmetijstvu in ribištvu

Vsa škoda, ki so jo utrpela posamezna kmetijska gospodarstva, je bila ovrednotena v popisu. Popis so z osebnimi obiski prizadetih kmetij izvajali zaposleni javne svetovalne službe, čebelarke svetovalne službe, združne zveze in predstavniki kmetijskih podjetij. Skupno število poškodovanih kmetijskih gospodarstev, vključenih v popis, je bilo 2.722. Prizadeta kmetijska gospodarstva so prijavila škodo na kmetijskih posevkih za skoraj 7.500 ha kmetijskih zemljišč, od tega je 2.900,9 ha prizadetih površin za pridelavo voluminozne krme.

Tabela 33: Škoda na kmetijskih pridelkih.

Tip pridelka	Prizadete obdelovalne površine
Silažna koruza	558.7 ha

Koruza za zrnje	1.682,0 ha
Žita - pšenica	582,7 ha
Žita - ječmen	20,7 ha
Žita - oves	87,3 ha
Žita - proso	2,9 ha
Žita - ajda	19,0 ha
Buče	112,8 ha
Drugi pridelki	1.067,6 ha
Zelenjava	206,4 ha
Drobno sadje	38,0 ha
Hmelj	207,4 ha
Travniki, mešanica trave in detelje	2.900,9 ha

Popis škode v ribištvu je bil opravljen z anketiranjem izvajalcev ribiškega upravljanja (64 ribiških družin) in subjektov v sektorju akvakulture (152).

Ocena obsega škode na stavbah namenjenih kmetijstvu in gozdarstvu

Obseg in ocena škode na stavbah se ocenjuje po splošni metodologiji za ocenjevanje škode na stavbah, opisani v Prilogi 4. Podatki o lokacijah, vrstah in velikosti stavb za namen ocenjevanja škode na objektih namenjenih kmetijstvu in gozdarstvu so vzeti iz dostopnih nepremičninskih evidenc. Stavbe imajo v katastru nepremičnin različne dejanske rabe delov stavb. Iz dejanske rabe delov stavb in njihovih površin je bila izračunana prevladujoča dejanska raba stavbe za posamezen objekt.

Vzrok nastanka škode na stavbah se deli na:

1. škodo povzročeno zaradi delovanja vode (učinek poplavljanja in erozije);
2. škodo povzročeno zaradi delovanja zemeljskih plazov.

Škoda na stavbah zaradi poplav je bila izračunana po metodi Huizinga, potrjena pa je bila z nadomestno metodo. Pri oceni vrednosti škode zaradi posrednih poplavnih mehanizmov in zemeljskih plazov je bila uporabljena nadomestna metoda.

Tabela 34: Pregled škode na stavbah namenjenih kmetijstvu in gozdarstvu.

Škoda	Število občin	Število poškodovanih stavb	Povprečna površina stavbe [m ²]	Skupna površina stavb [m ²]	Škoda na stavbah [EUR]
Poplavljanje	51	7.203	126	904.230	145.771.256,00
Posredni mehanizmi poplavljanja	102	730	131	95.959	4.063.863,00
Zemeljski plazovi	59	435	134	58.410	25.167.652,00
Skupaj	212	8.368	391	192.223	175.002.771,00

Skupna ocena škode na stavbah namenjenih kmetijstvu in gozdarstvu, nastala zaradi poplavljanja, posrednih mehanizmov poplavljanja ter zaradi delovanja plazov, znaša 175.002.771,00 EUR EUR.

Poleg tega je ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo, skupaj z Direkcijo RS za vode in Ministrstvom za okolje, podnebje in energijo pregledalo metodologije za prekrivanje škode zaradi naplavin in erozije na kmetijskih in gozdnih zemljiščih. Direkcija RS za vode v okviru metodologije ni vključila popisa škode zaradi naplavin ali erozije izven obrežnih ureditev. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ni evidentiralo erozije, je pa evidentiralo stroške ravnanja z onesnaženimi nanosi. Tako je ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo, v svojo oceno vključilo škodo zaradi nanosov, ki z vidika onesnaževanja niso problematični.

Posledice obilnih padavin so vidne tudi na hidromelioracijskih sistemih, katerih škodo je ocenil Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS, kot izvajalec javne službe. Skupna ocena škode na hidromelioracijskih sistemih je 872.973,00 EUR.

Tabela 35: Skupna vrednost škode po elementih v sektorju kmetijstvo in ribištvo.

Element	Vrednost
Škoda na stavbah *	175.002.771,00 EUR
Škoda na poginuli živini	1.013.832,00 EUR
Škoda na kmetijskih zemljiščih (izračunano iz ocenjenih kubičnih metrov za vzpostavitev prvotnega stanja – vključno z naplavinami in erozijo – neonesnaženo)	40.642.281,00 EUR
Škoda na posevkih	15.246.581,00 EUR
Škoda na zalogah	1.075.690,00 EUR
Škoda na strojih in opremi,	1.306.696,00 EUR
Skupna večletna škoda zaradi uničenega travišča	2.500.520,00 EUR
TOTAL AMOUNT OF DAMAGE	236.788.371,00 EUR

* Škoda na stavbah vključuje stavbe namenjene kmetijstvu in gozdarstvu.

Ocena škode v subjektih akvakulture in ribiških družinah je temeljila na naslednjih kategorijah: ribištvo (staleži in gojene ribe), ribištvo (izpad dohodka), stavbe - ribiške družine, stavbe - akvakultura. Ocenjeni zneski za posamezne kategorije so vidni v tabeli 36, pri čemer v skupni oceni škode ni upoštevan znesek zaradi dohodka v ribištvo.

Tabela 36: Ocena škode po kategorijah v ribištvo.

Kategorija	OCENJENA VREDNOST (EUR)
Ribištvo (staleži in gojene ribe)	893.570,00
Ribištvo (izpad dohodka)	2.234.673,91
Stavbe - ribiške družine	386.263,00
Stavbe - akvakultura	216.500,00
SKUPAJ	3.731.006,91

Skupna ocena škode zaradi poplav v kmetijstvu in ribištvo je približno 236.788.371,00 EUR.

Tabela 37: Skupna ocena škode v sektorju kmetijstvo in ribištvo.

<u>Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO	236.788.371,00	872.973,00 (0 %)

4.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Kmetijstvo

Škoda na kmetijskih objektih in posevkih bo imela posredno dolgoročnejši vpliv na gospodarske dejavnosti v kmetijskem sektorju ter morebitne vplive na okolje v zvezi s kakovostjo vode, vegetacijo in naravnimi cikli.

Poudariti veja, da je v Sloveniji delež trajno varovanih kmetijskih zemljišč za samooskrbo s hrano zelo nizek, razen pri pridelavi hmelja.

Tabela 38: Podatki o trajno varovanih kmetijskih zemljiščih po letih v obdobju 2020-2022.

	Površina/delež	2020	2021	2022
Hmelj	ha	1.144	1.302	1.398
	%	71	81	84
Zelenjava, intenzive zasaditev	ha	1.339	1.239	1.154
	%	31	28	27
Vinogradi	ha	2.802	3.059	3.340
	%	18	20	21
Žita	ha	38.716	38.034	39.907
	%	39	39	40
Druge rastline	ha	9.063	9.867	9.813
	%	3	3	3
Skupaj (razen pašniki in travniki)	ha	53.064	53.501	55.613
	%	27	27	28

Glede na navedeno lahko sklepamo, da je bilo od skupno 7.500 ha prizadetih kmetijskih površin, trajno zavarovanih okoli 1.844 ha (predvsem poljščine in hmelj).

Ribištvo

Vplive poplav na ribištvu lahko razvrstimo v kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne učinke. Kratkoročno se sektor sooča z izgubo dohodka in znatno izgubo rib. Takojšnja škoda moti poslovanje in prihodke. Srednjeročno se trg sooča z motnjami v ponudbi rib za prehrano ljudi, ki vplivajo na lokalne trge in potrošnike. Poplave so prizadele redno oskrbo z ribjimi proizvodi. Dolgoročno se v sektorju zmanjšujejo skupne proizvodne zmogljivosti, zaradi česar je težje dostopati do posojil za investicije, zlasti prek skladov EU. Te dolgoročne posledice ovirajo sposobnost okrevanja in širitve sektorja, kar vpliva na njegovo splošno vzdržnost in rast.

4.2. GOZDARSTVO

4.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Skupna površina gozdov v letu 2022 je znašala 1.197.292 ha ali 59,1 % površine Slovenije. V letu 2022 je bilo, po izdanih in prevzetih odločbah Zavoda za gozdove Slovenije, v slovenskih gozdovih posekanih 4,57 milijona m³ lesne mase, od tega 2,51 milijona m³ iglavcev in 2,06 milijona m³ listavcev. Od površine slovenskih gozdov je največ gospodarskih gozdov (1.068.288 ha); to so večnamenski gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, v katerih so dovoljeni gozdnogospodarski ukrepi. Sledijo zavarovani gozdovi (98.828 ha) in gozdni rezervati (9.426 ha). Izhajajoč iz gozdnogospodarskih načrtov je večina gozdov v zasebni lasti (77 %; 907.653 ha), sledijo gozdovi v državni lasti (20 %; 238.573 ha) in gozdovi v lasti lokalnih skupnosti (3 %; 30.316 ha). Lesna zaloga gozdov je v letu 2022 znašala 357.031.760 m³. Letni možni posek na podlagi veljavnih gozdnogospodarskih načrtov je v letu 2022 znašal 7.166.665 m³. V letu 2022 je bilo zabeleženih 217 gozdnih požarov. Vsi evidentirani požari skupaj so zajeli 4.059 ha površine, od tega je gozdna površina merila 3.189 ha. Povprečna pogorela površina gozdnih požarov je bila 18,7 ha. Največ gozdnih požarov je bilo na gozdnogospodarskih območjih Sežana (89 požarov), sledi gozdnogospodarsko območje Ljubljane (45 požarov).

4.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Podatke o škodi je zbralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Metodologija je opisana v Prilogi 4 in je bila uporabljena za oceno obsega in vrednosti škode v gozdarskem sektorju. Popis škode je bil namenjen ocenitvi celotne in dejanske škode.

Močno deževje in zemeljski plazovi so poškodovali 1.700 km gozdnih cest, plazovi pa so poškodovali še dodatnih 219 ha gozdnih površin.

Tabela 39: Ocena škode v sektorju gozdarstvo v najbolj prizadetih regijah.

Občina	Gozdne ceste (EUR)	Gozdni sestoji / debla (EUR)	Gozdna zemljišča prizadeta zaradi plazov (EUR)	Skupaj (EUR)
Črna na Koroškem	3.600.000,00	191.400,00	9.075.000,00	12.866.400,00
Slovenj Gradec	2.565.000,00	165.300,00	7.837.500,00	10.567.800,00
Kamnik	4.000.000,00	130.500,00	6.187.500,00	10.318.000,00
Škofja Loka	1.400.000,00	165.300,00	7.837.500,00	9.402.800,00
Ljubno	2.500.000,00	139.200,00	6.600.000,00	9.239.200,00
Gorenja vas - Poljane	2.500.000,00	130.500,00	6.187.500,00	8.818.000,00
Luče	1.800.000,00	121.800,00	5.775.000,00	7.696.800,00
Dravograd	990.000,00	95.700,00	4.537.500,00	5.623.200,00
Radlje ob Dravi	2.517.000,00	60.900,00	2.887.500,00	5.465.400,00

Vuzenica	2.565.000,00	52.200,00	2.475.000,00	5.092.200,00
----------	--------------	-----------	--------------	---------------------

Skupna ocenjena škoda zaradi poplav in plazov v gozdarstvu znaša približno 140.631.800,00 EUR. Pomembno je omeniti, da ta številka vključuje tudi škodo, ki so jo povzročili zemeljski plazovi in je navedena kot del celotne škode zaradi zemeljskih plazov v sektorju Stabilnost tal.

Po izključitvi ocene škode zaradi plazov, skupna ocenjena škoda v sektorju gozdarstvo znaša 50.298.300,00 EUR.

Tabela 40: Ocena škode v sektorju gozdarstvo.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
GOZDARSTVO	50.298.300,00	12.574.575,00 (25%)

Trenutno se redno vzdrževanje gozdnih cest financira s soudeležbo lastnikov gozdov (kot plačilo določenega odstotka katastrskega dohodka) in državnega proračuna. Za izgradnjo novih gozdnih cest je na voljo sofinanciranje kmetijskega sklada (Strateški načrt Skupne kmetijske politike Slovenije 2023-2027). Trenutno pa ni namenskih sredstev za sofinanciranje škode zaradi neurja na gozdnih cestah.

V Strateškem načrtu Skupne kmetijske politike Slovenije 2023-2027 je predvideno sofinanciranje sanacije škode v gozdnih sestojih (obnova gozdov, rekonstrukcija smučišča), pomoč lastnikom gozdov pri odpravljanju škode zaradi neurja v gozdovih (intervencija - IRP15). Višina podpore za vse upravičence je 100 % upravičenih stroškov. V programskem obdobju 2023-2027 lahko upravičenec prejme največ 500.000,00 EUR javne podpore. Ta podpora se nanaša na škodo v gozdovih, ki je ocenjena na 1,9 mio EUR. Ta intervencija ne vključuje sofinanciranja sanacije plazov in poškodb gozdnih cest.

4.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Največji negativni vpliv na lokalno prebivalstvo bodo povzročile poškodovane gozdne ceste. Ocenjuje se, da 50 % gozdnih cest služi kot dostop do kmetij in drugih kmetijskih objektov. To bo močno oviralo kmetijske dejavnosti ali povzročilo nesorazmerno visoke stroške zaradi daljših dostopnih poti. Poškodbe gozdnih prometnic so v tem poročilu vključene v skladu z dogovorjeno razmejitvijo z Ministrstvom za infrastrukturo, ki te škode ni vključilo v poročilo.

Koroška regija je v zadnjih desetletjih doživela velik turistični razvoj. Motene prometne povezave zaradi poškodovanih gozdnih cest bodo močno vplivale na uveljavljene turistične produkte, saj dostop do določenih (turistično privlačnih) točk ne bo več mogoč.

Poleg tega ocenjujejo, da plazovi in poškodovane gozdne ceste v veliki meri ovirajo rekreacijske dejavnosti lokalnega prebivalstva, ki se običajno odvijajo na gozdnatih območjih v tej regiji.

Zaradi uničenih gozdnih prometnic je mogoče pričakovati tudi težave pri gospodarjenju z gozdovi. Izvedba vseh sanitarnih ukrepov v zvezi s podrtimi drevesi zaradi plazov ali poplav ter predhodno poškodovanimi gozdovi zaradi vetrolomov (julij 2023) je kritična. Ocenjuje se, da bo to oviralo lastnike gozdov pri spravilu lesa in povečalo tveganje za rast populacije podlubnikov, kar bi lahko povzročilo dodatno gospodarsko in ekološko škodo.

5. STANOVANJA

5.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Za Slovenijo je značilna razpršena in neenakomerna poselitev. Najgosteje poseljene so kotline, doline, nižine in obala, najredkeje pa gorata in hribovita območja ter visoke dinarske planote. Naselja v Sloveniji so majhna: 90 % od 6.035 naselij ima do 500 prebivalcev in le 7 mest ima več kot 20.000 prebivalcev.

Naravna nesreča je prizadela tako redko kot tudi gosto poseljena območja v Sloveniji. Na prizadetem območju je po podatkih katastra nepremičnin skupno 778.261 stavb, od katerih jih je 55 % oziroma 428.479 namenjenih stanovanjski rabi.

Tabela 41: Pregled stanja na področju stanovanjskih stavb v najbolj prizadetih regijah.

Število občin	Vrsta stavbe	Število stavb	Povprečna površina stavbe[m ²]	Skupna površina stavb [m ²]
119	1 in 2 stanovanjske stavbe	340.921	235	80.140.769
	Več stanovanjske stavbe	20.025	1.529	30.617.146
	Pomožni objekti stanovanjskih stavb	67.533	115	7.758.572
	SKUPAJ	487.479	/	118.516.487

Za območja, ki so bila prizadeta v naravni nesreči, je značilna poselitev z eno- ali dvostanovanjskimi stavbami, saj le-te predstavljajo skoraj 80 % vseh stanovanjskih stavb na območju oziroma 95 % vseh stanovanjskih stavb namenjenih bivanju. Tak način poselitve je sicer značilen za celotno Slovenijo.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je leta 2021 na prizadetem območju živelo 1.525.320 prebivalcev, kar predstavlja približno 72 % vseh prebivalcev Slovenije.

5.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Ministrstvo za naravne vire in prostor je na podlagi metodologije ocenjevanja škode na stavbah ocenilo obseg poškodovanosti vseh objektov stanovanjskega sektorja. Ministrstvo za solidarnostno prihodnost ocenilo nastalo škodo na opremi in materialih na področju institucionalnega varstva.

1. Ocenjevanje obsega škode na stavbah

Obseg in ocena škode na stavbah se ocenjuje po splošni metodologiji za ocenjevanje škode na stavbah, opisani v Prilogi 4. Podatki o lokacijah, vrstah in velikosti stavb za namen ocenjevanja škode na stavbah namenjenih stanovanjski rabi so vzeti iz dostopnih nepremičninskih evidenc. Stavbe imajo v katastru nepremičnin različne dejanske rabe delov stavb. Iz dejanske rabe delov

stavb in njihovih površin je bila izračunana prevladujoča dejanska raba stavbe za posamezen objekt.

Vzrok nastanka škode na stavbah se deli na:

1. škodo povzročeno zaradi delovanja vode (učinek poplavljanja in erozije);
2. škodo povzročeno zaradi delovanja zemeljskih plazov.

Škoda na stavbah zaradi poplav je bila izračunana po metodi Huizinga, potrjena pa je bila z nadomestno metodo. Pri oceni vrednosti škode zaradi posrednih poplavnih mehanizmov in zemeljskih plazov je bila uporabljena nadomestitvena metoda.

Tabela 42: Pregled ocene škode na stanovanjskih stavbah.

Škoda	Število občin	Število poškodovanih stavb	Povprečna površina stavbe [m ²]	Skupna površina stavb [m ²]	Škoda na stavbah [EUR]
Poplavljanje	51	16.230	304	4.930.899	578.791.186,00
Posredni mehanizmi poplavljanja	102	1.555	268	417.319	24.468.124,00
Zemeljski plazovi	59	756	238	179.789	108.638.331,00
Skupaj	212	18.541	-	5.528.007	711.897.641,00

Skupna ocena škode na stanovanjskih stavbah, nastala zaradi poplavljanja, posrednih mehanizmov poplavljanja ter zaradi delovanja plazov, znaša 711.897.641,00 EUR. Od tega se javni del v višini 5.649.882,13 EUR nanaša na zagotavljanje preselitev prebivalcev zaradi obnove ali nadomestne gradnje najhuje poškodovanih objektov.

Tabela 43: Pregled stanja škode na stanovanjskih stavbah po tipu škode.

Škoda	Število občin	Število vseh stanovanjskih stavb	Število poškodovanih stavb
Poplavljanje	51	199.410	16.230
Posredni mehanizmi poplavljanja	102	378.712	1.555
Zemeljski plazovi	59	245.821	756
Skupaj	212	823.943	18.541

2. Ocena škode na opremi in materialih

Oceno škode na opremi in materialih je izvedlo Ministrstvo za solidarno prihodnost, ki je pristojno za institucionalno varstvo. Na podlagi seznama opreme (pohištvo in tehnika), ki je bila poškodovana ali uničena v primeru poplave, se v oceni škode izračuna nabavna vrednost opreme, ki jo je zaradi uničenja in nedelovanja potrebno zamenjati. Če se javni zavod odloči za nakup nadgrajene ali izboljšane opreme, se odšteje odstotek, ki predstavlja izboljšavo. V primerih, ko je oprema še uporabna, se oceni njena zmanjšana vrednost ali strošek obnove (npr. servis, rezervni deli itd.).

Podatki o nastali škodi so se zbirali preko enostavnega obrazca, ki ga je Ministrstvo za solidarnostno prihodnost usmerilo na javne zavode in koncesionarje za prijavo nastale škode. Ocena škode na področju institucionalnega varstva znaša 184.533,00 EUR, od tega javni del 177.833,18 EUR.

Skupna ocena škode v sektorju stanovanja znaša 712.082.174,18 EUR.

Tabela 44: Ocena škode v sektorju stanovanja.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
STANOVANJA	712.082.174,18	5.827.715,31 (0,82%)

5.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Ocenjeno je, da je bilo v naravni nesreči skupaj poškodovanih ali uničenih 18.541 stanovanjskih objektov.

Tabel 45: Prikaz posledic nesreče v sektorju stanovanja.

Škoda	Število občin	Število stavb	Število poškodovanih stavb	Število prebivalcev
Poplavljanje	51	199.410	16.230	799.320
Posredni mehanizmi poplavljanja	102	378.712	1.555	1.348.300
Zemeljski plazovi	59	245.821	756	968.760
Skupaj	212	823.943	18.541	3.116.380

V 18.541 poškodovanih stanovanjskih stavbah je po podatkih katastra nepremičnin 2.827.243,9 m² uporabnih površin namenjenih bivanju. Po podatkih Statističnega urada RS (<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11349>) je povprečna uporabna površina stanovanja na osebo v letu 2021 znašala 29,6 m².

Za aproksimacijo števila prebivalcev, ki so bili prizadeti v naravni nesreči, smo celotno uporabno površino poškodovanih stanovanjskih stavb namenjenih bivanju delili s povprečno uporabno površino stanovanja na osebo. Število prebivalcev, ki so bili prizadeti v naravni nesreči zaradi poškodb na stanovanjskih stavbah, tako ocenjujemo na 95.515.

Glede na podatke lokalnih skupnosti, ki jih je zbiralo Ministrstvo za naravne vire in prostor, ki je pristojno za izvajanje obnove po naravnih nesrečah, je ocenjeno, da je 620 stanovanjskih stavb poškodovanih do stopnje, kjer bo njihova prenova zahtevala ukrep zagotavljanja nadomestnih nastanitev za predvidoma 1.860 prebivalcev.

6. KULTURA

6.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Nepremična in nesnovna kulturna dediščina sta evidentirani v registru nepremične in nesnovne kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo.

V register nepremične kulturne dediščine je vpisanih 30.867 enot kulturne dediščine (enote KD), od tega je 342 kulturnih spomenikov državnega in 8.109 lokalnega pomena. V registru nesnovne kulturne dediščine je vpisanih 115 enot KD in evidentiranih 352 nosilcev nesnovne kulturne dediščine.

Trije kulturni spomeniki imajo znak evropske dediščine (Partizanska bolnica Franja, Spominska cerkev sv. Duha na Javorci, Prešernova Zdravljica), 5 spomenikov je na UNESCO Seznamu svetovne naravne in kulturne dediščine (Škocjanske jame, Prazgodovinska kolišča okoli Alp, Dediščina živega srebra Idrija in Almaden, Prvinski bukovi gozdovi in Izbrana dela arhitekta Jožeta Plečnika v Ljubljani). Slovenija ima tudi 6 elementov na UNESCO Reprezentativnem seznamu nesnovne kulturne dediščine človeštva (Škofjeloški pasijon, Obhodi kurentov, Klekljanje čipk v Sloveniji, Suhozidna gradnja, Tradicije vzreje Lipicancev in Čebelarstvo).

Na celotnem območju Slovenije deluje 64 muzejev, ki so vpisani v razvid pri Ministrstvu za kulturo, od tega jih izvaja državno javno službo varovanja premične kulturne dediščine 11 državnih in 37 pooblaščenih muzejev.

Arhivsko državno javno službo opravlja 7 arhivov. Arhivsko gradivo, ki ga hranijo arhivi, se skladno z nacionalnimi predpisi šteje za kulturni spomenik.

Knjižnično dejavnost opravlja 58 splošnih knjižnic. Izvaja se na 276-ih lokacijah in s 13-imi bibliobusi.

Javna kulturna infrastruktura so nepremičnine in oprema, namenjeni kulturi. Dobro organizirana mreža javne kulturne infrastrukture omogoča možnosti in pogoje tako za ustvarjalno kulturo kot tudi ljubiteljsko kulturo. V evidenci javne infrastrukture na področju kulture, ki je opredeljena na podlagi 70. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP) in jo vodi Ministrstvo za kulturo, je evidentirano 86 enot državne javne kulturne infrastrukture in 1111 enot občinske javne kulturne infrastrukture. Od tega se v občinah, ki so bile prizadete v poplavih, nahaja 80 enot državne javne kulturne infrastrukture in 1048 enot občinske javne kulturne infrastrukture.

6.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Posledice močnih neurij z večdnevni obilnim deževjem, ki je zajelo širše območje države in povzročilo katastrofalne poplave, plazenje tal in druge posledice hudourniškega delovanja visokih voda, so se odrazile tudi na področju kulture, kulturne dediščine in kulturnih dejavnosti.

Prišlo je do neposredne/fizične škode na več področjih in dejavnostih kulture. Močno so bili prizadeti nepremična kulturna dediščina, muzeji in galerije ter arhivi, javna kulturna infrastruktura, oprema in gradiva javnih zavodov s področja kulture ter oprema in gradiva društev v javnem interesu na področju kulture. Poplave so prizadele območje 183 občin od skupno 212 občin. V teh občinah je v register nepremične kulturne dediščine vpisanih 26623 enot KD različnih zvrsti, kot jih določa Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10) in ki jih varujemo v naravi.

Tabela 46: Nepremična kulturna dediščina po zvrsteh v občinah, ki so jih prizadele poplave

Zvrst	Število enot nepremične kulturne dediščine
Stavbe	13.895
Stavbe s parki ali z vrtovi	125
Spominski objekti in kraji	7.221
Parki in vrtovi	195
Naselja in njihovi deli	948
Arheološka najdišča	3.194
Kulturna krajina	273
Drugi objekti in naprave	772
SKUPAJ	26.623

Poleg kulturne dediščine so bila ob poplavah prizadeta tudi ostala področja kulture: ustvarjalna kultura, ljubiteljska kultura, knjižnična dejavnost.

Po naravni nesreči je bila popisana in ocenjena škoda, ki je nastala na nepremični in nesnovni kulturni dediščini, v muzejih in galerijah, v arhivih, na javni kulturni infrastrukturi ter škoda, ki so jo utrpela društva, ki imajo status društva v javnem interesu na področju kulture. Ocenjevala se je fizična škoda, ki je nastala na objektu, opremi in gradivu. Ocena vrednosti nastale škode predstavlja vrednost ukrepov, ki jih je treba izvesti, da se nepremičnino, opremo ali gradivo, ki je bilo poškodovano, vzpostavi v stanje, kot je bilo pred nesrečo oz. se ga lahko ponovno uporablja na način in v obsegu kot pred nesrečo.

Metodologija za ugotavljanje škode v sektorju kultura, ki so jo povzročile poplave, je podrobneje predstavljena v Prilogi 4.

Glede na stopnjo poškodbe so bile določene kategorije škode:

- kategorija 1: manjše poškodbe;
- kategorija 2: srednje poškodbe, brez nevarnosti uničenja varovanih vrednot;
- kategorija 3: večje poškodbe, obstaja nevarnost trajnega uničenja varovanih vrednot;
- kategorija 4: obsežne poškodbe, varovane vrednote so bile uničene.

Poplava je z razdiralno močjo deročih vodotokov, stoječo vodo, nanašanjem mulja in drugih naplavin, spodjedanjem temeljev objektov ali sprožanjem plazov povzročila izjemno veliko škodo na stavbah, parkih in vrtovih, arheoloških najdiščih, mostovih in drugi tehniški dediščini ter na opremi in predmetih, ki so sestavni del nepremične kulturne dediščine. Zaradi premikov strug za več metrov, plazov, porušenih objektov ali delov naselij se je ponekod popolnoma spremenila struktura in podoba naselbinske dediščine (vaških in trških jeder) in varovane kulturne krajine. Kar nekaj objektov kulturne dediščine je bilo popolnoma uničenih ali pa jim grozi uničenje zaradi plazenja terena.

Nepremična kulturna dediščina je bila poškodovana v 52 občinah v 10 regijah. Skupno je bilo poškodovanih 413 objektov nepremične kulturne dediščine in njihove opreme. Manjše poškodbe je utrpelo 257 objektov, srednje poškodbe 113 objektov, večje poškodbe 11 objektov. Uničenih je bilo 6 objektov nepremične kulturne dediščine. Dodatno so bili uničeni tudi varovani infrastrukturni objekti, katerih škodo je ocenil zanje pristojen resor (skupaj 26 objektov – mostov, cestnih objektov ter lokacij plazov, ki ogrožajo enote kulturne dediščine). Navedeni objekti so vključeni v stolpec »Kategorija škode ni znana«.

Tabela 47: V poplavah poškodovani objekti kulturne dediščine po zvrsteh in kategorijah škode.

Zvrst	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija škode ni znana	SKUPAJ
Stavbe	54	97	10	4	5	170
Stavbe s parki ali z vrtovi	1	1	0	0	0	2
Spominski objekti in kraji	8	8	0	1	3	20
Parki in vrtovi	5	0	1	0	1	7
Naselja in njihovi deli	1	0	0	0	1	2
<i>Stavbe v naselbinski dediščini</i>	182	0	0	0	0	182
Arheološka najdišča	3	1	0	0	1	5
Kulturna krajina	0	0	0	0	4	4
Drugi objekti in naprave	3	6	0	1	11	21
SKUPAJ	257	113	11	6	26	413

Ocenjena vrednost škode na nepremični kulturni dediščini znaša 84.531.664 EUR.

V muzejih in galerijah se je škoda popisovala po kategorijah: škoda na stavbi in prostorih muzeja, škoda na muzejski opremi in škoda na muzejskih gradivih in predmetih. Metodologija je pojasnjena v Prilogi 4.

V poplavah je bilo prizadetih 8 muzejev z zbirkami na različnih lokacijah v 10 občinah. Muzejski in galerijski objekti so bili poplavljeni, predmeti in razstavna ter druga oprema pa neposredno izpostavljeni vodi in nanosom mulja ter drugih naplavin. Enkratna visoka koncentracija neposredne in posredne vlage povzroča škodo na domala vseh materialih, iz katerih so narejeni muzejski predmeti. Zlasti problematične so posledice na organskih materialih, ki predmete tudi deformirajo, kovina pa je izpostavljena hitri koroziji. Poškodovana in uničena razstavna oprema ne omogoča hrambe predmetov in situ. Predmete v poplavljenih prostorih je bilo potrebno nemudoma umakniti na druge lokacije in zagotoviti osnovno opremo za začasno hrambo in preventivno konservacijo, s katero so strokovni delavci nemudoma pričeli. Na območjih plazenja je bila izvedena evakuacija predmetov in ocena stanja in nadaljnje ogroženosti za prezentacijo zbirk.

Ocenjena vrednost škode v muzejih in galerijah znaša 318.211 EUR.

Škoda v arhivih je bila popisana ločeno po kategorijah: škoda na stavbi in prostorih arhiva, škoda na opremi in škoda na arhivskem in dokumentarnem gradivu. Škodo sta imela 2 arhiva. V arhivih so bili poplavljeni prostori, v katerih se izvaja arhivska dejavnost, vključno z depoji in čitalnico. Voda je poškodovala tudi arhivsko gradivo. Poškodovano gradivo so zamrznili in s tem preprečili oziroma upočasnili škodljive kemične in mikrobiološke procese (plesnenje, zlepljenje, strukturne spremembe v materialih in trajne deformacije).

Škodo na stavbi pri enem od arhivov ocenil ZVKDS, ker je stavba nepremična kulturna dediščina. Škodo na opremi, ki jo arhiv potrebuje za izvajanje javne službe arhivske dejavnosti (npr. skener, police ...) in škodo na arhivskem in dokumentarnem gradivu sta ocenila arhiva

Ocenjena vrednost škode v arhivih znaša 400.735 EUR.

Podatki o **škodi v knjižnicah in na drugi javni kulturni infrastrukturi ter v društvih v javnem interesu na področju kulture** so bili zbrani po kategorijah: škoda na objektu, opremi in gradivu.

Po zbranih podatkih je prišlo do škode na:

- dveh osrednjih in treh krajevnih knjižnicah (škoda na stavbi, opremi in knjižničnem gradivu),
- 13 objektih občinske javne kulturne infrastrukture (kulturni domovi, kulturne dvorane, galerije) in njihovi opremi ter gradivu,
- treh društvih v javnem interesu na področju kulture (škoda na opremi in gradivu).

Podatke o ocenjeni škodi na javni kulturni infrastrukturi so posredovali ustanovitelji ali upravljavci javne kulturne infrastrukture, pri čemer je v primeru, da gre za škodo na objektu, ki je kulturna dediščina, škodo popisal ZVKDS. Podatke o škodi, ki je nastala kulturnim društvom, so posredovala društva.

Pri knjižnicah so bili poplavljeni prostori, v katerih se izvaja knjižnična dejavnost in pripadajoča skladišča. Voda in mulj sta hudo poškodovala, večinoma pa uničila zlasti knjižnično gradivo, hranjeno na nižjih policah in v kletnih prostorih. Knjižnice so bile primorane to gradivo odpisati. Ponekod so gradivo, ki je ostalo nepoškodovano, preselili na nadomestne lokacije. V knjižnicah so bile poškodovane tudi knjižnična in računalniška oprema ter instalacije. Ocenjujemo, da je bilo v poplavih v vseh prizadetih knjižnicah skupaj poškodovanega oziroma uničenega 15.000 enot knjižničnega gradiva, ki ga bo potrebno nadomestiti z novim.

Ustanovitelji ali upravljavci druge občinske javne kulturne infrastrukture ter društva v javnem interesu na področju kulture so poročali o poplavljenih prostorih, v katerih se izvaja kulturna dejavnost. Voda in mulj sta poškodovala ali uničila gradivo (umetniški predmeti, rekviziti, kostumi ...) in opremo (pohištvo, IKT oprema ter instalacije).

Ocenjena vrednost škode na opremi in gradivu v knjižnicah in na drugi javni kulturni infrastrukturi znaša 1.300.057 EUR.

Ocenjena vrednost škode, ki je nastala na opremi in gradivu društev v javnem interesu na področju kulture, znaša 64.400 EUR.

O **škodi na nesnovni kulturni dediščini**, predvsem o premičninah in kulturnih prostorih, povezanih z izvajanjem nesnovne dediščine, so poročali nosilci nesnovne kulturne dediščine. Ocenjena vrednost škode na nesnovni kulturni dediščini znaša 17.000 EUR.

Skupna ocenjena vrednost škode na področju kulture znaša 86.632.067 EUR. V ta znesek ni vključena ocena škode na stavbah, ki so javna kulturna infrastruktura in niso kulturna dediščina, na varovanih infrastrukturnih objektih (mostovi in cestni objekti, ki so kulturna dediščina) ter za sanacijo plazov, ki so v enotah KD ali ogrožajo objekte kulturne dediščine, splošni stroški obnove objektov kulturne dediščine.

Tabela 48: Ocena škode v sektorju kultura.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
KULTURA	86.632.067,00	19.862.875,00 (22.9%)

6.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Katastrofalna nesreča v avgustu, ki je imela velik fizičen vpliv na posamezna področja kulture (poškodbe stavb, opreme in gradiv), bo v primeru, da se nastala škoda ne sanira, imela velike vplive in posledice na družbo in razvoj Republike Slovenije, saj sta kultura in kulturna dediščina pomemben in nedeljiv del lokalne, regionalne, nacionalne in evropske identitete, predstavljata kakovost življenja in življenjskega okolja ter sta temelj kulturne raznolikosti. Kulturna dediščina oz. kulturna središča, ki ne bodo obnovljena in bodo zaradi škode, ki so jo utrpela ob naravni nesreči, podvržena nadaljnjemu propadanju ali celo končni izgubi, tudi niso privlačna za domače in tuje obiskovalce, kar posledično pomeni upad turizma in kulturnih dejavnosti ter izpad pomembnih finančnih dohodkov v prizadetih regijah.

Vsi prizadeti objekti muzejev in arhivov so bili v času poplav in nujnih sanacijskih aktivnosti zaprti za dostop in ogled. 6 lokacij muzejev je zaradi potrebne sanacije in izvedbe preventivnih konservatorskih posegov na predmetih še vedno nedostopnih za ogled. Uporaba arhivskega gradiva je omogočena v omejenem obsegu v nadomestnih prostorih oziroma na sedežu arhiva. Poškodovano arhivsko gradivo bo lahko dostopno za uporabo šele po zaključku konservatorsko restavratorskih del.

Knjižnice, ki so bile prizadete v poplavah, so bile zaprte krajši čas. Zaprta še vedno ostaja krajevna knjižnica v Lučah, saj dostop do kraja ni urejen. Izgradnja knjižnične zbirke v splošnih knjižnicah kratko in dolgoročno pomeni predvsem skrb za njeno aktualnost, ki pomembno prispeva k relevantnosti gradiva za uporabnike.

7. OKOLJE IN STABILNOST TAL

7.1. ZAVAROVANA OBMOČJA NARAVE

7.1.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Območja, ki so jih prizadela poplave, so dragocena za biotsko raznovrstnost v Sloveniji in vključujejo več naravovarstveno pomembnih območij tako na nacionalni kot na ravni EU.

Kar zadeva omrežje Natura 2000, obstaja več območij, ki se nahajajo na prizadetih območjih:

- Kamniško-Savinjske Alpe
- Grintavci
- Peca
- Raduha
- Smrekovško pogorje
- Savinja Grušovlje - Petrovče
- Savinja Celje Zidani most
- Poljanska Sora Log – Škofja Loka
- Sora Škofja Loka – jez Goričane
- Sava - Medvode – Kresnice
- Drava
- Mura.

Kar zadeva območij narave, je nesreča prizadela več krajinskih parkov, območij naravnih vrednot in jam, med drugim:

- Logarska Dolina
- Robanov kot
- Topla
- Drava
- Snežna jama pod Raduho etc.

Gozdna območja vsebujejo več gozdnih vrst in habitatnih tipov, ki so v interesu Evropske unije in za katere veljajo ohranitveni cilji in ukrepi v skladu z naravovarstveno zakonodajo EU. Ravno tako območja ob rekah predstavljajo številne mokriščne vrste in habitatne tipe, vključno z vrstami rib, poplavnimi gozdovi in mokrotnimi travniki.

Ena večjih groženj za doseganje ali ohranjanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov ob rekah in obvodnih mokriščih je širjenje invazivnih tujerodnih vrst (ITV) ter hidromorfološke spremembe, ki vodijo v neugodno stanje ohranjenosti na nekaterih od teh območij. Poplave in zemeljski plazovi so močno prispevali k širjenju ITV, zato so območja ob rekah zelo ranljiva za nadaljnje širjenje ITV, če se ne izvajajo ustrezni varstveni ukrepi, ki omogočajo obnovo naravne vegetacije.

Mnoga od prizadetih območij narave služijo kot pomembne točke za obiskovalce, na katerih je urejena infrastruktura za obiskovalce in tolmačenje. Poplave so poškodovale ali uničile to infrastrukturo in naprave, pri čemer se za to infrastrukturo niso izvajali intervencijski ukrepi.

7.1.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

V ujmi avgusta 2023 so bila prizadeta območja naravnih vrednot, območja Natura 2000 in krajinski, regijski in nacionalni parki.

V postopku priprave ocene sredstev potrebnih za vzpostavitev funkcionalnosti po ujmi avgusta 2023 na naravnih vrednotah, zavarovanih območjih in območjih Natura 2000 smo skupaj z javnimi službami varstva narave in rabe naravnih virov evidentirali naslednje primere potreb:

- Poslabšanje stanja ohranjenosti na netočkovnih naravnih vrednotah, zavarovanih območjih in območjih Natura 2000
- Poškodovane točkovne narave vrednote
- Površine z objekti infrastrukture za obiskovanje ali ohranjanje naravnih posebnosti, ki je bila uničena
- Sanacija obvodnih ekosistemov zaradi razširjanja invazivnih tujerodnih vrst.

1. Obnova prizadetih naravnih vrednot, zavarovanih območij in območij Natura 2000

Tukaj so vključene situacije, ko je poslabšanje stanja takšno, da si po naravi stvari in po preteklih izkušnjah vrste ali habitatni tipi najverjetneje v prihodnjih par letih ne bodo opomogli brez ciljnih aktivnosti (območja Natura 2000, netočkovne naravne vrednote, zavarovana območja). Območja smo najprej obravnavali po širših ekosistemih (gozdni, travniški, vodni). Preverili smo, kateri elementi nastale škode, ki so pomembni za doseganje podrobnih varstvenih ciljev območij Natura 2000 ali predstavljajo značilnost zaradi katere je bilo zavarovano območje ali območje naravne vrednote določeno, so predmet sektorske ocene škode in so zajeti v drugih ocenah in kateri ne. Slednje smo vključili v našo oceno.

Gozdni ekosistemi so predmet ocene po Pravilniku o podrobnejših merilih za ocenjevanje škode v gozdovih. Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) izvaja oceno poškodovanosti gozdov, ki vključuje delež poškodovane lesne zaloge na odsek. Podrobni varstveni cilji na območjih Natura 2000 vključujejo praviloma še delež stoječe ali ležeče mrtve lesne mase, habitatnih dreves, varovanje rastišč redkih zavarovanih vrst rastlin, ohranjanje mozaičnosti krajine. Preliminarna ocena ZGS je, da je vpliv poplav in plazov na te elemente nevtralen (kolikor je morebitnega uničenja teh elementov, toliko ne nastalo novih elementov).

Travniške površine, ki so bile prizadete (zlasti zaradi nanosov mulja in drugih naplavin), so predmet ocene po predpisih, ki urejajo ocenjevanje škode na kmetijskih zemljiščih. Ocena sredstev za vzpostavitev kmetijskega zemljišča v stanje pred nesrečo, npr. za odstranitev mulja iz prizadetega travnika, je hkrati ocena ponovne vzpostavitve travniškega habitata na prizadetem območju Natura 2000 ali naravne vrednote ali zavarovanega območja.

Poplave na vodnih površinah so prizadele predvsem ribje populacije in obvodne gozdne ekosisteme. Slednji so predmet ocene gozdnih ekosistemov. Vpliv, ki ga imajo poplave na ribje populacije je po oceni Zavoda za ribištvo Slovenije poleg magnitude pretoka in prisotnosti

zatočišč odvisen tudi od letnega časa v katerem so se poplavni dogodki pojavili. Poplave v poletju imajo praviloma manjše posledice na salmonidne vrste rib, saj je od drsti poteklo že dovolj časa, da je zarod že dovolj velik, da se lahko aktivno umika v manj izpostavljene predele in ga tako vsaj del preživi. Tudi za nesalmonidne vrste velja, da so poletne poplave manj uničujoče, saj so ribe v toplejši vodi bolj aktivne in lažje kljubujejo velikim hitrostim vode kot v času hladnih voda. Kljub temu je pri mnogih od teh nesalmonidnih vrst zarod običajno manjši in je najmlajša generacija po vsej verjetnosti povsem izgubljena.

Poplava povzroči hitro premikanje in prerazporejanje materiala dolvodno, odstranjevanje makrofitov in obrežne vegetacije ter odnašanje rib in njihove hrane dolvodno. Zaradi naštetega je kratkoročni efekt poplav vedno negativen, saj so uničena skrivališča, premeščajo se sedimenti in zmanjšajo ribje populacije. Zavod za ribištvo Slovenije ocenjuje, da je v času poplav v začetku avgusta v Sloveniji prišlo do lokalno velikih sprememb na posameznih Natura 2000 območjih. Poplave so povzročile veliko smrtnost v ribji populaciji, velike so tudi spremembe v habitatih, ki imajo kratkoročno zelo negativne posledice, predvsem v zgornjih odsekih rek. Ta kratkoročna smrtnost je zajeta v oceni, ki jo podaja sektor ribištva.

Elementi, ki so pomembni za doseganje podrobnih varstvenih ciljev območij Natura 2000 ali predstavljajo značilnost zaradi katere je bilo zavarovano območje ali območje naravne vrednote določeno, in niso zajeti v zgoraj navedenih ocenah, so zlasti:

- mejice,
- rastišča ogroženih rastlin

Zanje je bil na prizadetih območjih Natura 2000, ki so bila fizično dostopna za pristojne javne službe varstva narave, opravljen pregled poškodovanosti in podana ocena stroška, ki je potreben za vzpostavitev ponovnega funkcionalnega stanja.

Poškodovane točkovne narave vrednote vključujejo vhode v podzemne jame in druge točkovne naravne vrednote. Na prizadetih območjih, ki so bila fizično dostopna za pristojne javne službe varstva narave, je bil opravljen pregled poškodovanosti (snežna jama Raduha) in podana ocena stroška, ki je potreben za vzpostavitev ponovnega funkcionalnega stanja.

2. Sanacija obvodnih ekosistemov zaradi razširjanja invazivnih tujerodnih vrst

Poplave so z materialom, ki so ga raznašale, zanesle po mnogih vodotokih invazivne tujerodne vrste. Na poplavljenih območjih je prišlo tudi do razgaljanja zemljine in odstranitve naravne vegetacije s čimer se poveča možnost za uspešno naselitev in razrast invazivnih tujerodnih vrst. Le-te na območjih Natura 2000, naravnih vrednotah in zavarovanih območjih predstavljajo eno od pomembnih groženj za slabšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih so območja varovana.

Tabela 49: Pregled škode v sektorju zavarovana območja narave po kategorijah.

Kategorija	Škoda (EUR)
1. Obnova prizadetih naravnih vrednot, zavarovanih območij in območij Natura 2000	319.440,00

2. Sanacija obvodnih ekosistemov zaradi razširjanja invazivnih tujerodnih vrst	75.857.166,00
SKUPAJ	76.176.606,00

Skupna ocenjena vrednost škode na področju zavarovanih območij narave znaša 76.176.606,00 EUR.

Tabele 50: Ocena škode v sektorju zavarovana območja narave.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
ZAVAROVANA OBMOČJA NARAVE	76.176.606,00	76.176.606,00 (100%)

7.1.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Nesreča je močno vplivala na naravo od tega najbolj na kratkoročno stanje ohranjenosti vrst ali habitatnih tipov.

Poplava povzroči hitro premikanje in prerazporejanje materiala dolvodno, odstranjevanje makrofitov in obrežne vegetacije ter odnašanje rib in njihove hrane dolvodno. Zaradi naštetega je kratkoročni efekt poplav vedno negativen, saj so uničena skrivališča, premeščajo se sedimenti in zmanjšajo ribje populacije. Poplave so povzročile veliko smrtnost v ribji populaciji, velike so tudi spremembe v habitatih, ki imajo kratkoročno zelo negativne posledice, predvsem v zgornjih odsekih rek. Pri mnogih od nesalmonidnih vrst je zarod običajno manjši in je najmlajša generacija po vsej verjetnosti povsem izgubljena.

Zgoraj opisani vplivi so prizadeli tudi travniške in močvirne habitate ob rekah (obrežni habitati). V nekaterih primerih so bili habitati redkih rastlin skoraj v celoti odplavljeni. Odloženi mulj in material so negativno vplivali tudi na stanje ohranjenosti nekaterih travniških habitatnih tipov.

Poplavne vode so skupaj z materialom, ki so ga nosile, v številne vodotoke zanesle tudi invazivne tujerodne vrste. Na poplavljenih območjih odnesle zemljo in odstranile naravno vegetacijo, kar je povečalo verjetnost naselitve in rasti invazivnih tujerodnih vrst.

Dolgoročno bi vpliv poplav na nekatere vrste in habitatne tipe lahko omilili z naravnimi procesi, če bi le-ti dopustili, da se lahko obnovijo obrežni habitati. V času poplav se odplavijo drobnozrnati sedimenti, razmere za drst litofilnih vrst postanejo ugodnejše in zaradi manjših gostot rib je praviloma drst v letu po poplavih uspešnejša. To vključuje boljše pogoje za drstenje in manj plenilskih groženj. Odpornost ribje združbe, ki omogoča, da se po ekstremnih dogodkih vrne v prvotno stanje, je predvsem odvisna od ohranjenosti habitatov. Hidromorfološka ohranjenost in prehodnost vodotoka omogočata vračanje ribje združbe v prvotno stanje, za

razliko od hidromorfološko zelo spremenjenih vodotokov (zlasti kanalizirane struge, odsotnost obrežne vegetacije, toge regulacije in prečne pregrade). Zato je ohranjanje habitata nujno.

Vendar pa je malo verjetno, da si bodo nekatere vrste in habitatni tipi v naslednjih nekaj letih opomogli brez ciljno usmerjenih dejavnosti odzivanja na nesreče (območja Natura 2000, netočkovne naravne vrednote, zavarovana območja narave), kar bi lahko povzročilo možne dolgoročne posledice.

Nastala je škoda na objektih za obisk naravnih znamenitosti, območjih Natura 2000 in zavarovanih območjih narave. Obisk teh območij je pomemben razlog, da v Slovenijo pride precejšnje število tujih obiskovalcev. Zato lahko to vpliva na lokalno gospodarstvo, v kolikor čim prej ne pride do povrnitve v stanje pred katastrofo.

7.2. ONESNAŽENOST ZEMLJIN

7.2.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Nekatera območja zgornje Mežiške doline so predvsem zaradi rudarjenja in industrije čezmerno onesnažena s svincem in drugimi kovinami (na primer kadmij, cink). Na podlagi razvrstitve zgornje Mežiške doline v razred največje obremenjenosti okolja je bil sprejet Odlok o območjih največje obremenjenosti okolja in programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini, ki vključuje tudi monitoring kakovosti tal in vode. Na podlagi monitoringa kakovosti tal se zagotavljajo:

- spremljanje stanja tal;
- sledenje učinkov ukrepov in
- določa letno prednostno ukrepanje.

Glede na določene cilje v programu ukrepov je bilo v okviru ukrepa monitoring kakovosti tal od leta 2008 do leta 2020 odvzetih 416 različnih vzorcev tal, makadama in mivke ter so bile izvedene analize za določitev vsebnosti kadmija, svinca, cinka in arzena. Iz analiznih rezultatov monitoringa kakovosti tal v vrtcih Mežica, Črna na Koroškem in Žerjav izhaja, da so bile v letu 2008, ko sanacije še niso bile izvedene, presežene opozorilne vrednosti za svinec in cink v vseh vrtcih, za kadmij je bila ta vrednost presežena v vrtcih Mežica in Žerjav, medtem ko je bila za kadmij v vrtcu Črna določena opozorilna vrednost. V vrtcih Mežica in Žerjav sta bili za svinec in cink preseženi tudi kritični vrednosti.

V letu 2008 so se začeli izvajati sanacijski ukrepi z zamenjavo onesnaženih delov tal oziroma prekritje z neonesnaženo zemljino in zatraitve. Izvedene sanacije tal so bile uspešne, saj so bile vsebnosti obravnavanih onesnaževal do leta 2010 manjše od mejnih vrednosti. Na javnih igriščih je bil prepoznan delno pozitiven vpliv izvedenih sanacijskih ukrepov, saj analizni rezultati monitoringa kakovosti tal v vzorcih tal kažejo manjše vsebnosti onesnaževal. Kljub navedenemu pa zadnji analizni rezultati vzorcev tal kažejo onesnaženost tal s kadmijem, svincem in cinkom na javnem igrišču Polena in s svincem na javnem igrišču Rudarjevo na kupu. Program sanacije se je zaključil leta 2022 (Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2022; Agencija Republike Slovenije za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor; Ljubljana, 2022).

Povprečne vrednosti svinca v populaciji otrok v programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini smo uporabljali za oceno napredka programa. V začetku izvajanja programa so povprečne vrednosti svinca v krvi otrok hitro padale. Delež otrok z visoko vrednostjo svinca v krvi (100 µg/l in več) se je znižal iz dobre polovice (leto 2006) na približno desetino (leto 2010). V zaključku programa od leta 2019 do leta 2022 so bili deleži otrok z visoko vrednostjo svinca v krvi najnižji od začetka izvajanja programa (Poročilo o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini za leto 2022; NIJZ, november 2022).

Zaradi poplav v avgustu 2022 so bili izvedeni ukrepi izničeni saj je voda onesnaževala raznesla na že sanirana območja.

7.2.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Poplave so med drugim prizadele območje z nanosom onesnaženih naplavin.

Po prvih ocenah so nanosi naplavin, ki so jih nanesele poplave v Mežiški dolini in delu doline Drave onesnaženi s svincem, zinkom in biološkimi snovmi (meritve ARSO). Po prvih ocenah je vsebnost vsaj ene od težkih kovin (svinca in cinka) v naplavinah presegla kritično vrednost². Zaradi onesnaženih naplavin, ki jih je voda odložila, se je vsebnost težkih kovin v tleh po prvih ocenah povečala vsaj v treh od petih občinah v Mežiški dolini in delu doline Drave. Za normalno življenje na poplavljenih območjih v Mežiški dolini in delu doline Drave je zato potrebna odstranitev onesnaženih nanosov na način, ki je varen za okolje. Prav tako se je zaradi poplav povečala onesnaženost tal. Škoda zato predstavlja tudi strošek sanacije onesnaženih tal, katerih onesnaženost se je zaradi poplav povečala.

Stroški odstranitve onesnaženih nanosov in sanacija onesnaženih tal predstavlja škodo, ki so jo povzročile poplave.

Predvidevamo da je do onesnaženja tal je prišlo tudi na ostalih območjih poplav v Sloveniji vendar v manjšem obsegu. Zaradi pretrganih in popravljenih objektov gospodarske javne infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je v naplavinah prisotno tudi biološko onesnaženje.

Škoda zaradi onesnaženja na Koroškem

Ocenjena površina, ki je bila popravljena v Mežiški dolini in dolini reke Mislinje ter delu doline Drave je 540 hektarjev (informacija Direkcije RS za vode). Voda je na poplavljenih površinah nanesele naplavine z visoko vsebnostjo težkih kovin, ki presegajo kritične mejne vrednosti. Prav tako so naplavine, zaradi pretrganih in popravljenih objektov gospodarske javne infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, biološko onesnažene. Ocenjena količina onesnaženih naplavin je 0,81 mio m³. To pomeni v povprečju 15 cm onesnaženega nanosa. Zaradi nanosa onesnaženih naplavin je onesnaženje ponekod prišlo tudi v tla. Po prvih ocenah je v Mežiški dolini in delu doline Drave vsebnost težkih kovin v tleh večja kot pred poplavami v 3 občinah, v eni občini se ocenjuje, da je po poplavah vsebnost težkih kovin nižja, v eni občini pa enaka kot pred poplavami (ocena ARSO). Ocenjuje se da je s težkimi kovinami onesnaženih tal v Mežiški dolini in dolini Mislinje v globini 40 cm na 50 % poplavljenih površin.

Onesnaženje na ostalih poplavljenih območjih Slovenije

Na ostalih območjih poplav je bilo poplavljenih približno 6.920 ha površin. Od tega se ocenjuje, da je bilo z nanosom onesnaženih naplavin onesnaženih okoli 3 % površin. Nanos onesnaženih naplavin je v povprečju znašal 5 cm. To pomeni, da imamo okoli 103.800 m³ onesnaženih

---

² Mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti nevarnih snovi v tleh določa Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih (Uradni list RS, št. 68/96, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2). Kritična imisijska vrednost (v nadaljnjem besedilu: kritična vrednost) je gostota posamezne nevarne snovi v tleh, pri kateri zaradi škodljivih učinkov ali vplivov na človeka in okolje onesnažena tla niso primerna za pridelavo rastlin, namenjenih prehrani ljudi ali živali ter za zadrževanje ali filtriranje vode.

naplavin. Po odstranitvi naplavin je ocenjena onesnažena površina tal okoli 208 ha. Po oceni gre za površino tal, ki so po poplavih onesnažena bolj kot pred poplavi. Sanacija navedenih tal pomeni strošek, ki predstavlja škodo, ki so jo povzročile poplave. To predstavlja 3 % vseh poplavljenih površin, brez upoštevanja dolin reke Meže in Mislinje ter dela doline Drave. Ocenjuje se da je onesnaženje tal na ostalih območjih v globini 40 cm na 3% poplavljenih površin.

Tabela 51: Pregled škode zaradi onesnaženja nanosov in tal zaradi poplav.

	Mežiška dolina	Ostala Slovenija
Poplavljen površina (ha)	540	6.920
Količina onesnaženih naplavin (m ³)	810.000	103.800
Površina onesnaženih tal (ha)	270	208
Volumen onesnaženih tal (m ³)	1.080.000	830.400
Strošek odstranitve onesnaženih naplavin (EUR/m ³)	200	200
Strošek sanacije tal (EUR/m ³)	240	240
Skupna škoda zaradi odstranitve onesnaženih naplavin (EUR)	162.000.000	20.760.000
Skupna škoda zaradi sanacije tal (EUR)	259.200.000	199.296.000

Vir: Površne poplav DRSV e-pošta 8.9.2023, cene DIIP sanacija vrtecev Celje, povprečne cene odlaganja: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOPE/Okolje/Odpadki/Cene-2021_povprečne_zbirno.pdf.

Metodologija uporabljena za ocenjevanje stroškov zaradi nadomestitve in odlaganja onesnaženih zemljin je pojasnjena v Prilogi 4.

Na podlagi rezultatov meritev onesnaženosti tal v letu 2020 v okviru projekta »Sanacija vrta Mehurček in Živ žav« v Celju in ob upoštevanju podražitev v obdobju 2020 – 2023 je bil izračunan strošek nadomestitve in odlaganja onesnaženih tal.

Skupna ocena škode zaradi onesnaženosti zemljin je ocenjena na 641.256.000,00 EUR.

Tabela 52: Skupna ocena škode zaradi onesnaženja zemljin.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
ONESNAŽENOST ZEMLJIN	641.256.000,00	641.256.000,00 (100%)

7.2.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

Poplave so izničile ukrepe Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v zgornje Mežiški dolini. Voda je onesnažene delce raznesla na širše območje poplav in s tem prizadela naravno okolje in posledično ogrozila zdravje in življenje ljudi. Analiza (ARSO) je pokazala na zares visoke vrednosti cinka, kadmija in svinca. Predvsem svinec je v vseh primerih presegel kritične vrednosti. Na podlagi rezultatov ugotavljamo, da je prišlo do premeščanja materialov ob reki, ker imajo tudi tla ob reki Meži podobne vrednosti. Onesnažen sediment se je po reki Meži prenesel tudi v Dravo. Tudi tu so bile v sedimentu izmerjene povišane vrednosti cinka, kadmija

in svinca - za nekatere kovine tudi kritična vrednost. Vendar pa so bile te vrednosti nižje kot v sedimentih reke Meže. Tudi v prvotnih tleh ob Dravi so vrednosti teh kovin povišane.

7.3. STABILNOST TAL

7.3.1. Poglavje 1: Pregled stanja v sektorju pred naravno nesrečo

Dovzetnost Slovenije za zemeljske plazove pripisujemo kombinaciji naravnih dejavnikov, vključno s topografskimi, geološkimi, tektonskimi in podnebnimi razmerami. Prejšnje raziskave (Komac in Ribičič, 2006) so pokazale, da je zaradi plazov ogrožena približno tretjina Slovenije. Posledično skoraj petina slovenskega prebivalstva živi na plazovitih območjih (Komac, 2012).

V zadnjem času so zemeljski plazovi vse pogostejši in povzročajo veliko škodo na infrastrukturi, objektih in kmetijskih zemljiščih. Po dosedanjih razpoložljivih podatkih za Slovenijo med letoma 1994 in 2008 so plazovi povzročili škodo v ocenjeni vrednosti 100 milijonov EUR (Komac, 2017). Za zadnje desetletje pristojno ministrstvo ocenjuje škodo na 350 milijonov EUR (Intihar, 2020). Škoda je prizadela predvsem infrastrukturo, kmetijska zemljišča in različne objekte.

7.3.2. Poglavje 2: Učinki nesreče z oceno stroškov

Metodologija priprave strokovnih geoloških podlag za ocenjevanje škode nastale zaradi plazov ob ujmi v avgustu 2023 je pripravljena na podlagi trenutno dostopnih podatkih o nastalih zemeljskih plazovih in sorodnih pojavih pobočnega premikanja. Postopek je vključeval naslednje korake (podrobneje opisane v Prilogi 4.): Snemanje plazov na pilotnih območjih; Določanje območij podvrženih zemeljskim plazovom na nivoju Slovenije (po metodi MASPREM); Umerjanje napovedanih območij celotne države (verjetnostni model) z dejanskim stanjem na pilotnih območjih; Ekstrapolacija na ozemlje celotne Republike Slovenije; Ocena stroškov za ponovno vzpostavitev ravnovesja zemljin.

Za popis plazov, ki so nastali v avgustu 2023, smo izbrali poligone znotraj občin Kamnik, Luče, Ljubno, Črna na Koroškem, Ravne na Koroškem, Solčava in Žiri. Izračun MASPREM s skupno količino padavin identificira območja z visoko verjetnostjo pojava plazov v pogojih katastrofalnega dogodka avgusta 2023.

Ocena stroškov za ponovno vzpostavitev ravnovesja zemljin

Zemeljski plazovi so bili kategorizirani glede na njihov obseg in na podlagi tega je bil podan nabor možnih ukrepov in groba ocena stroškov za ponovno vzpostavitev ravnovesja. Ocena stroškov je bila narejena na podlagi preteklih izkušenj in projektov. Ocena temelji zgolj na podatkih pridobljenih na pilotnih območjih. Podrobnejši prikaz je predstavljen v tabeli 53.

Tabela 53: Kategorizacija zemeljskih plazov glede na obseg, navor možnih ukrepov in ocenjena vrednost stroškov za ponovno vzpostavitev ravnovesja zemljin.

Kategorija zemeljskih plazov glede na velikost	Površina [m ²]	Nabor možnih ukrepov	Ocenjena vrednost stroškov
Majhni plazovi	Do 1.000	Osnovne raziskave	50.000,00 EUR

		Stabilizacija terena	
Srednji plazovi	1.000 – 10.000	Osnovne raziskave Stabilizacija terena Drenaže	150.000,00 EUR
Veliki plazovi	10.000 – 25.000	Raziskave Monitoring Drenaže, zahtevnejši podporni ukrepi	250.000,00 EUR
Zelo veliki plazovi	25.000 – 75.000	Podrobne raziskave Monitoring Pilotne stene	1,5 mio EUR
Plazovi velikega obsega	nad 75.000	Podrobne raziskave Monitoring Študija izvedljivosti sanacijskih ukrepov Sistem zgodnjega opozarjanja Celovita sanacija	15 mio EUR

Primerjava MASPREM izračuna in števila plazov, ki so jo sporočale posamezne občine iz evidence Ministrstva za naravne vire in prostor, pokaže dobro prostorsko ujemanje.

Prikaz postopka

1. Sistematični popis plazov znotraj pilotnih območij na podlagi DOF-ov. Skupna površina pilotnih območij znaša 280,26 km². Skupno število plazov vključenih v učni niz je 684, zavzemajo skupno 3,9 km², kar je 1,4 % celotne površine pilotnih območij.
2. Izračun podvrženosti zemeljskim plazovom po metodologiji MASPREM za območje celotne države pod padavinskimi pogoji med katastrofalnim dogodkom.
3. Analiza stanja znotraj pilotnih območij, definicija gostote pojavov glede na velikostni razred plazov.
4. Ekstrapolacija ugotovljenih vrednosti po posameznih kategorijah na celotno državo.

Skupna ocena škode zaradi zemeljskih plazov je 1.918,5 mio EUR.

Tabela 54: Skupna ocenjena škoda v sektorju stabilnost tal.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
STABILNST TAL	1.918.500.000,00	1.918.500.000,00 (100%)

7.3.3. Poglavje 3: Posledice naravne nesreče na prebivalce, gospodarstvo in okolje

V začetku avgusta 2023 je Slovenijo zajelo hudo neurje z močnim dežjem, ki je povzročilo poplave in zemeljske plazove z dolgoročnimi posledicami ter zahtevalo evakuacijo prebivalcev.

Zaradi namočenosti tal je bilo zaznано izjemno povečanje proženja plazov, ki so vplivali na podiranje dreves v gozdovih, prizadeli so številne gozdne ceste in infrastrukturo ter številne objekte. Prekinjen je bil železniški promet, cestne povezave so bile onemogočene.

Zemeljski plazovi so poškodovali ali uničili številne stavbe, veliko pa jih še ogrožajo. Ravno tako so velike okoljske posledice, saj so plazovi in erozija tal povzročili dolgotrajno škodo. Stalne grožnje zaradi velikih zemeljskih plazov zahtevajo stalno spremljanje in alarmne sisteme za zaustavitev prometa in evakuacijo prebivalcev v primeru nevarnosti.

7.4. ČIŠČENJE

Zaradi poplav je v Sloveniji po prvih ocenah nastalo za okoli 50.000 t kosovnih odpadkov. Strošek odvoza in obdelave navedenih odpadkov se ocenjuje na 300 EUR/t kar zneso 15.000.000 EUR.

Tabela 55: Škoda zaradi nastalih kosovnih odpadkov.

Kategorija	Škoda
Zaradi poplav nastali kosovni odpadki v Sloveniji (t)	50.000
Strošek odstranitve in obdelave kosovnih odpadkov (EUR/t)	300
Skupni strošek odstranitve in obdelave kosovnih odpadkov (EUR)	15.000.000,00

Vir: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOPE/Okolje/Odpadki/Cene-2021_povprecne_zbi_kom_odp.pdf
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOPE/Okolje/Odpadki/Cene-2021_povprecne_zbirno.pdf

O škodi na infrastrukturi za ravnanje z odpadki je poročalo 36 občin. Ocenjena škoda znaša 199.736,93 EUR. Škoda predstavlja poškodovane zbirne centre, centre za obdelavo odpadkov in uničene ter poškodovane zabojnike za zbiranje odpadkov.

Navedena škoda predstavlja škodo ravnanja s kosovnimi odpadki, ki so nastali po poplavah. To pomeni njihov odvoz iz zbirnih mest in njihovo obdelavo skladno s predpisi o odpadkih. Zato v to oceno niso vključeni stroški čiščenja objektov in odvoz odpadkov iz objektov do zbirnih in prevzemnih mest kosovnih odpadkov. Gre v celoti za javni strošek.

Skupaj stroški zaradi odpadkov znašajo 15.199.736,93 EU EUR.

Tabela 56: Skupna ocenjena vrednost čiščenja zaradi odpadkov.

Razčlenitev po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
ČIŠČENJE	15.199.736,93	15.199.736,93 (100%)

Stroške čiščenja je pri lokalnih skupnostih in resorjih je, kot del intervencijskih stroškov, zbirala in prikazala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje. Ravno tako so stroški čiščenja, kot del fizične škode, prikazani v sektorjih gospodarstvo in kmetijstvo.

7.5. INTERVENCIJSKI STROŠKI

Oceno zbranih intervencijskih stroškov in stroškov čiščenja z opisom metodologije je pripravila Uprava RS za zaščito in reševanje na podlagi dopisov:

- evidentiranja intervencijskih stroškov sil za zaščito, reševanje in pomoč za izvajanje nalog ob avgustovskih poplavah 2023, št. 843-71/2023-291-DGZR z dne 31.8.2023;
- evidentiranja intervencijskih stroškov prizadetih občin za izvajanje nalog ob avgustovskih poplavah 2023, št. 843-71/2023-299-DGZR z dne 1. 9. 2023;
- evidentiranja intervencijskih stroškov sil za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP) – PGE, za izvajanje nalog ob julijskih neurjih in avgustovskih poplavah 2023, št. 843-71/2023-298-DGZR z dne 1. 9. 2023;
- evidentiranja intervencijskih stroškov resornih ministrstev za izvajanje nalog ob avgustovskih poplavah 2023, št. 843-71/2023-316-DGZR z dne 5. 9. 2023.

Zbrali so oceno intervencijskih stroškov v skupni višini 118.378.323,97 EUR ki vključuje:

- Oceno upravičenih intervencijskih stroškov občin, nastalih ob izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob poplavah, v času od 4. 8. do 31. 8. 2023, v višini 94.952.955,50 EUR;
- Oceno upravičenih stroškov sil ZRP v obdobju od 4. 8. do 31. 8. 2023, v višini 11.412.695,08 EUR;
- Oceno upravičenih intervencijskih stroškov resorji, nastalih ob izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob poplavah, v času od 4. 8. do 31. 8. 2023, v višini 12.012.673,39 EUR;

Nujne intervencije za zaščito in reševanja prebivalstva in premoženja so izvajali občine, Policija, Slovenska vojska, Gasilska zveza Slovenije, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev, Gasilska Brigada Ljubljana, Rdeči križ Slovenije, Gorska reševalna služba, jamarska reševalna služba, Podvodna reševalna služba, Zveza tabornikov Slovenije, Zveza katoliških skavtinj in skavtov ter razni javni zavodi in organizacije.

Od tega znašajo stroški nujnih operacij in reševalnih služb 20.925.396,00 € EUR, stroški nadomestnih nastanitev 588.853,58 EUR, stroški zagotavljanja preventivne infrastrukture in ukrepov za zavarovanje kulturne dediščine 3.473.777,17 EUR ter intervencijski stroški urejanja in čiščenja prizadetih območij 93.695.804,30 EUR.

Skupna ocena upravičenih intervencijskih stroškov, ki vključuje stroške sil ZRP ter intervencijske stroške občin in resorjev, znaša 118.378.323,97 EUR.

Tabela 57: Skupna ocenjena vrednost intervencij.

<u>Razčlenitev po sektorjih</u> <u>(FIZIČNA ŠKODA)</u>	Skupna ocenjena škoda	Od tega javni del (%)
	EUR	EUR
INTERVENCIJSKI STROŠKI	118.378.323,97	118.378.323,97 (100%)

8. PREGLED UPRAVIČENIH STROŠKOV PO KATEGORIJAH

8.1. Povzetek

Tabela 588: Pregled ocene škode in intervencijskih stroškov.

Pregled po sektorjih (FIZIČNA ŠKODA)		Skupna škoda	Od tega javni del (%)
		EUR	EUR
Infrastruktura	Voda / odpadna voda	3.405.359.777	3.405.359.777
	Energetika	23.707.853	11.759.153
	Telekomunikacije	17.706.727	17.706.727
	Promet	1.605.770.000	1.605.770.000
Javne storitve	Zdravstvo	7.287.057	7.287.057
	Vzgoja in izobraževanje	54.820.194	53.201.067
	Drugo	31.763.514	31.763.514
Gospodarstvo		956.464.201	14.308.692
Kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo	Kmetijstvo in ribištvo	236.788.371	872.973
	Gozdarstvo	50.298.300	12.574.575
Stanovanja		712.082.174	5.827.715
Kultura		86.632.067	19.862.875
Okolje in stabilnost tal	Zavarovana območja narave	76.176.606	76.176.606
	Onesnaženost zemljin	641.256.000	641.256.000
	Stabilnost tal	1.918.500.000	1.918.500.000
Čiščenje		15.199.737	15.199.737
Intervencijski stroški		118.378.324	118.378.324
Stroški nujnih operacij/reševalnih služb		20.925.396	20.925.396
Začasne nastanitve		588.854	588.854
Zagotovitev preventivne infrastrukture in ukrepi za varstvo kulturne dediščine		3.473.777	3.473.777
Drugi intervencijski stroški urejanja prizadetih območij		93.695.804	93.695.804
STORŠKI SKUPAJ		9.967.190.902	7.955.804.792

8.2. (A) Ponovna usposobitev infrastrukture in naprav na področju energetike, vode in odpadnih voda, telekomunikacij, prometa, zdravja, izobraževanja

VODA / ODPADNA VODA

Skupna ocenjena škoda na infrastrukturi vodovodnih in kanalizacijskih sistemov znaša 84.345.075,00 EUR, od tega se 76.204.550,00 EUR nanaša na škodo na vodovodih in kanalizacijskih sistemih zaradi poplavne erozije in 8.140.525,00 EUR na poškodbe infrastrukture zaradi plazov.

V delu, ki se nanaša na vodotoke in protipoplavno zaščito, je bila ocenjena vzpostavitev v funkcionalno stanje, kot je bilo pred nesrečo v skupni vrednosti 3.321.014.702,00 EUR.

Če seštejemo, skupni znesek upravičenih stroškov v tem sektorju znaša 3.405.359.777,00 EUR.

ENERGETIKA

Javni delež stroška obnove infrastrukture v energetiki znaša 11.759.153,00 EUR.

Dva primarna akterja v proizvodnji električne energije, oba v državni lasti in upravljanju Slovenskega državnega holdinga d.o.o (HSE d.o.o. in GEN-E d.o.o.) sta Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo prijavila poškodbe na svoji proizvodni in drugi energetske infrastrukturi. Večina teh poškodb je bila dokumentiranih v hidroelektrarnah in njihovi, med seboj povezani vodni infrastrukturi. Skupaj so prijavili škodo za 6,3 milijonov EUR.

Sistemska operaterja prenosnega omrežja električne energije in plina (ELES d.o.o. in Plinovodi d.o.o. sta v 100 % državni lasti. Distribucijska podjetja so v skoraj 80 % državni lasti. Njihovo delovanje in razvoj omrežja nista financirana iz državnega proračuna ali drugih javnofinančnih sredstev. Financirajo se preko plačil odjemalcev, preko regulirane omrežnine.

Podjetji za proizvodnjo električne energije HSE d.d. in Gen energija d.o.o. sta v 100-odstotni državni lasti. To je razlog, da je bila njihova škoda zgoraj vključena v oceno javnega dela energetike. Delujejo na prostem trgu in se financirajo s prodajo električne energije. Ne financirajo se iz državnega proračuna ali drugih oblik javnih financ.

Iz zgoraj pojasnenih načinov financiranja energetskih podjetij izhaja, da so upravičeni stroški energetike 0,00 EUR.

TELEKOMUNIKACIJE

Poplava je povzročila veliko škode na telekomunikacijski infrastrukturi. Čeprav je večina telekomunikacijskih omrežij v zasebni lasti, delujejo kot javna omrežja in zagotavljajo javne storitve. Stroški ponovne vzpostavitve infrastrukture v telekomunikacijah v Sloveniji predstavljajo javni izdatki.

Skupni upravičeni strošek v sektorju telekomunikacij je ocenjen na 17.706.726,89 EUR.

PROMET

Upravičeni stroški za prometno infrastrukturo znašajo 1.605,77 milijonov EUR, kar je enako ocenjeni vrednosti škode v skupnem znesku 1.605,77 mio EUR. Razčlenitev na posamezne podkategorije upravičenih stroškov je v tabeli 55. Skupna ocenjena vrednost škode ustreza javni prometni infrastrukturi.

Tabela 59: Pregled upravičenih stroškov za prometno infrastrukturo.

Prometna infrastruktura	Upravičeni stroški (mio EUR)
Ceste	1.356,51
Državne ceste	612,82
Intervencija in prevoznost	75,64
Investicije	537,18
Občinske ceste	743,69
Intervencija in prevoznost	92,22
Investicije	651,47
Železnice	249,26
Intervencija in prevoznost	9,85
Investicije	239,41
Skupaj	1.605,77

ZDRAVJE

V zvezi z zdravstveno infrastrukturo je ocenjeno takojšnje delovanje za obvladovanje izrednih razmer in obnovitev obratovanja (vzpostavitev v stanje pred poplavami) v skupni vrednosti 7.287.057 EUR.

Metodologija za izračun tega zneska je sestavljena iz upoštevanja vrednosti škode na objektih (vrnitev v predpotopno stanje), vrednosti obnove opreme ter vrednosti poškodovanega materiala in zalog.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Kot je navedeno v 2. poglavju, so poplave povzročile veliko škodo na izobraževalni infrastrukturi in fizičnem premoženju. Po podatkih ministrstva za izobraževanje je zaradi poplav utrpelo škodo 32 izobraževalnih ustanov s 46 objekti, od tega 8 vrtcev s 13 objekti, 19 osnovnih šol z 28 objekti, 3 srednje šole, 1 zavod za invalidno mladino in 1 višja strokovna šola. šole, ki so vse javne.

V izobraževalnem sektorju je ocenjeno takojšnje delovanje za obvladovanje izrednih razmer in obnovitev obratovanja (vzpostavitev v delovno stanje in stanje pred poplavami) v javnem delu, ki predstavlja javnofinančni izdatek v skupni vrednosti 53.201.067,00 € EUR.

8.3. (B) Zagotovitevčasne nastanitve in financiranja reševalnih služb za zadovoljitev potreb prizadetega prebivalstva.

ZAČASNE NASTANITVE

Za prizadeta območja je značilna poselitev z eno – ali dvostanovanjskimi hišami, kar izhaja tudi iz podatka, da je bilo od 428.479 stanovanjskih zgradb, kar 340.291 eno- ali dvostanovanjskih. Glede na podatke lokalnih skupnosti, ki jih je zbiralo Ministrstvo za naravne vire in prostor, ki je pristojno za izvajanje obnove po naravnih nesrečah, ocenjujemo, da je 620 stanovanjskih stavb poškodovanih do stopnje, kjer bo njihova prenova stanovanjskih stavb zahtevala ukrep zagotavljanja nadomestnih nastanitvev, od tega v primeru okvirno 100 stavb za 24 mesecev in več; 120 stavb za 12 mesecev in 400 stavb za 10 mesecev.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS)³ je leta 2021 povprečno gospodinjstvo štelo 2,41 prebivalcev. Iz dejstva, da je večina stanovanjskih stavb eno in dvostanovanjskih, se predvideva, da je v najbolj prizadetih stanovanjskih stavbah bivalo povprečno eno gospodinjstvo s po 3 člani. Ravno tako iz podatkov SURS⁴ izhaja, da je leta 2021 povprečna uporabna površina stanovanja na osebo znašala 29,6 m².

Pravilnik o podrobnejših pogojih, merilih in postopku za dodelitev subvencij mladim družinam za najem tržnih stanovanj⁵ je opredelil najvišjo priznana tržno najemnino za kvadratni meter stanovanjske površine in priznane subvencije, upošteva delitev države na statistične regije. Najbolj prizadeti regiji iz naslova zagotavljanja nadomestnih nastanitvev sta Savinjska in Koroška regija. Glede na to, da vrednosti iz pravilnika niso bile posodobljene od leta 2012, smo za izračun trenutne cene najema za m² površine upoštevali harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin v stopnjah rasti za področje stanovanj v obdobju 2015–2022, ki ga je leta 2022 objavil SURS.⁶ Ravno tako smo, na podlagi harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin v stopnjah rasti za področje stanovanj 2021-2022, predvideli rast najemnine v naslednjih 24 mesecih.

³ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9973>

⁴ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11349>

⁵ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8488>

⁶ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/10815>

Tako izračunana vrednost upravičenih stroškov v sektorju stanovanja znaša 5.649.882,13 EUR.

Začasnim nastanitvam zaradi obnove stanovanjskih stavb so dodani stroški za nekajdnevne nastanitve prebivalstva zaradi evakuacij v času izvajanja državnega načrta za zaščito in reševanje. V tem obdobju so reševalne službe, civilna zašita in lokalne skupnosti zaradi grožnje proženja plazov in poplavljanja iz domov in turističnih nastanitev evakuirale okoli 8.000 oseb. Vrednost teh stroškov je zbirala Uprava za zaščito in reševanje in je v višini 588.854,00 EUR vključena v skupno vrednost začasnih nastanitev.

Stroški začasnih nastanitev skupaj znašajo 6.238.736,00 EUR.

SLUŽBE ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Stroške služb zaščite in reševanja je zbirala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Stroški vključujejo stroške lokalnih skupnosti v višini 2.708.089,40 EUR, resorjev v višini 6.804.610,76 EUR in sil zaščite in reševanja (ZRP) v višini 11.412.695,80 EUR.

Skupaj stroški služb zaščite in reševanja znašajo 20.925.396,00 EUR.

8.4. (C) Zagotovitev preventivne infrastrukture in ukrepov za varstvo kulturne dediščine

ZAGOTOVITEV PREVENTIVNE INFRASTRUKTURE

Upravičeni stroški zagotavljanja preventivne infrastrukture v sektorju kmetijstva in ribištva so ocenjeni na 872.973,00 EUR.

Upravičeni stroški zavarovanja preventivne infrastrukture na področju stabilnosti tal so izračunani v skupni vrednosti 757.415.826,61 EUR, ki se nanašajo na strošek vzpostavitve ravnovesja tal v grajenem okolju.

Stroške zagotavljanja preventivne infrastrukture je pri lokalnih skupnostih in resorjih, kot del intervencijskih stroškov, zbirala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje. Lokalne skupnosti so sporočila za 2.773.289,77 EUR stroškov, resorji pa za 420.859,40 EUR stroškov v tej kategoriji.

Skupna vrednost stroškov za zagotavljanje znaša 761.482.948,78 EUR.

UKREPI VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

Upravičeni stroški vključujejo javne izdatke za potrebne preventivne ukrepe za zavarovanje kulturne dediščine. Te ukrepe je treba izvesti takoj in brez odlašanja, da se prepreči nadaljnja

škoda na enotah in objektih kulturne dediščine. Ocenjena vrednost upravičenih stroškov za ukrepe varstva kulturne dediščine v sektorju znaša 54.418.369,00 EUR.

Stroške zagotavljanja preventivne infrastrukture je pri lokalnih skupnostih in resorjih, kot del intervencijskih stroškov, zbirala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje. Lokalne skupnosti so sporočila za 257.722,50 EUR stroškov, resorji pa za 21.905,50 EUR stroškov v tej kategoriji.

Skupna vrednost stroškov za ukrepe varstva kulturne dediščine znaša 54.697.997,00 EUR.

8.5. (D) Ureditev prizadetih območij, vključno z naravnimi predeli, po potrebi v skladu z ekosistemskimi pristopi, ter takojšnja obnova prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal.

UREDITEV PRIZADETIH OBMOČIJ / NARAVNIH PREDELOV

V okviru ocenjenih stroškov čiščenja, ki jih ima gospodarstvo pri čiščenju s strani zaposlenih pri delodajalcu, le ti predstavljajo javnofinančni izdatek, ki ga bo kot upravičeni strošek v višini 14.308.692 EUR upoštevalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Ureditev prizadetega območja v gozdarstvu znaša 12.574.575 EUR.

Poplave so med drugim prizadele območje z nanosom onesnaženih naplavin. Stroški odstranitve in za okolje varno odložitve onesnaženih naplavin in stroški sanacije s težkimi kovinami onesnaženih tal znašajo 641.256.000 EUR.

Prav tako so zaradi poplav nastale velike količine kosovnih odpadkov na poplavljenih območjih v Sloveniji. Stroški odvoza in ravnanja s kosovnimi odpadki pa so ocenjeni na 15.199.737 EUR. Gre za stroške, ki v celoti bremenijo javni sektor.

Stroške čiščenja je pri lokalnih skupnostih in resorjih, kot del intervencijskih stroškov, zbirala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje. Lokalne skupnosti so sporočile za 78.324.142 EUR stroškov, resorji pa za 4.992.902 EUR stroškov v tej kategoriji.

Skupaj upravičeni stroški za ureditev prizadetih območij in čiščenje znašajo 766.656.048 EUR.

TAKOJŠNJA OBNOVA PRIZADETIH NARAVNIH PREDELOV, DA BI PREPREČILI TAKOJŠNJE UČINKE ZARADI EROZIJE TAL

ZAŠČITENA OBMOČJA NARAVE

Vrste upravičenih stroškov vključujejo takojšnjo obnovo naravnih vrednot, zavarovanih območij in območij, ki bodo zaradi erozije in širjenja invazivnih tujerodnih vrst neposredno prizadeta zaradi poplav. Upravičeni stroški ne vključujejo ukrepov na infrastrukturi za obiskovalce.

Tabela 606: Upravičeni stroški v sektorju zavarovana območja narave.

Kategorija D Takojsnja obnova prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal	Vrsta stroška	Upravičeni stroški (EUR)
1. Obnova prizadetih naravnih vrednot, zavarovanih območij in območij Natura 2000	Obnova prizadetih naravnih območij z varstvenim statusom	319.440,00
2. Sanacija obvodnih ekosistemov zaradi razširjanja invazivnih tujerodnih vrst	Takojsnja obnova prizadetih območij za preprečitev negativnih učinkov erozije in širjenja invazivnih tujerodnih vrst	75.857.166,00
TOTAL		76.176.606,00

Skupni upravičeni stroški na zaščitnih območjih narave znašajo 76.176.606,00 EUR.

Stroške za takojšno obnovo prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal je pri lokalnih skupnostih in resorjih, kot del intervencijskih stroškov, zbirala tudi Uprava RS za zaščito in reševanje. Lokalne skupnosti so sporočile za 10.373.354,2 EUR stroškov, resorji pa za 5.406,52 EUR stroškov v tej kategoriji.

Skupaj upravičeni stroški za takojšno obnovo prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal, znašajo 86.555.366,72 EUR.